

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการ
เรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

โดย
นางสาวสิริธร สุขเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการ
จัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

โดย
นางสาวสิริธร สุขเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN CRITICAL READING OF
THE FIFTH GRADE STUDENTS USING SQ4R TECHNIQUES WITH LOWER
ESAN LITERATURE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (TEACHING THAI LANGUAGE)
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

57255305 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทฉบับชิต

คำสำคัญ : การอ่านเชิงวิเคราะห์, SQ4R

นางสาว สิริธร สุขเจริญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มีชัย เอี่ยมจินดา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านคูซอด อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ จำนวน 9 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้แตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับตามลำดับ

57255305 : Major (TEACHING THAI LANGUAGE)

Keyword : Critical reading, SQ4R

MISS SIREETHON SUKJAROEN : THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN CRITICAL READING OF THE FIFTH GRADE STUDENTS USING SQ4R TECHNIQUES WITH LOWER ESAN LITERATURE THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR MEECHAI IAMJINDA

The purposes of this research were 1) to compare the learning achievement of critical reading skill of the fifth grade students before and after being taught by SQ4R techniques with the South-Northeastern local literature, and 2) to study the satisfaction of students toward SQ4R technique with the South-Northeastern local literature. The subjects were 15 the fifth grade students of Bann Ku Sod school, Muang Sisaket, Sisaket province in the second semester of the academic year 2017.

The research instruments consist of 1) 6 teaching plans of SQ4R techniques with the South-Northeastern local literature, 2) Critical reading skill achievement test including 30 questions and 3) Satisfaction of students toward SQ4R technique with the South-Northeastern local literature questionnaires of 9 statements. The statistical analysis employed percent, mean, Standard Deviation (S.D.) and t-test dependent.

The research finding were :

1. The achievement of critical reading skill of students in the fifth grade after being taught by SQ4R technique with the Lower Esan literature were significantly different from before being taught at the .01 level

2. The satisfaction of the students toward SQ4R technique with the South-Northeastern local literature in overall aspect was in high level. When considering each aspect, classroom environment is the highest, followed by learning activity, and learning advantages.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวี ญาณปรีชาเศรษฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ให้คำแนะนำในการศึกษาวิจัย ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าและดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้วิจัยสามารถเขียนวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.พีระพรรณ ทองศูนย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคูชอด อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ และให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการทดลองเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรภัสสร อินทรบำรุง ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรตี ปรีชาปัญญากุล ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ศิลาบุตร ที่ปรึกษาอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ดร.เมธี วิสาพรม ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และนางสาวนิชาภา

ขอขอบพระคุณ นายเอกอมร ใจจง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหญ้าปล้อง ผู้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกในการทดลองเครื่องมือเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และนางพรพร ตายูเคน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหญ้าปล้อง ผู้ให้ความเมตตาให้คำแนะนำ และอำนวยความสะดวกในการทดลอง ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทดลองเครื่องมือเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพได้อย่างราบรื่น

และขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่ได้มอบความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้อย่างเต็มที่

สิริธร สุขเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	10
2. การอ่านเชิงวิเคราะห์.....	11
2.1 การอ่าน.....	11
2.2. ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	20
2.3. จุดมุ่งหมายในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	21

2.4. องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์	21
2.5. ทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์	22
2.6. หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์	23
2.7. ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	24
2.8. การวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์	25
3. วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้	26
3.1. ความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่น	26
3.2. คุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่น	26
3.3. ลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่น	27
3.4. ประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่น	28
3.5. แนวทางในการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้	29
3.6. วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้.....	30
4. การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R	33
4.1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R.....	33
4.2. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R.....	33
4.3. ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R.....	35
4.4. ข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R.....	36
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
5.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา.....	36
5.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R.....	39
5.3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวรรณกรรม ท้องถิ่น.....	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44

ระเบียบวิธีวิจัย	44
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3. การสร้างและการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ	45
4. การดำเนินการทดลอง.....	52
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้.....	54
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้	55
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผลการวิจัย.....	60
ข้อเสนอแนะ	63
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	63
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	63
รายการอ้างอิง	65
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก	71
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ	72
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	73
หนังสือขอตกลงเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล	76
ภาคผนวก ข หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	77
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	83

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ 84

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์..... 107

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ
วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้..... 110

ภาคผนวก ง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 111

ภาคผนวก จ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ..... 121

ประวัติผู้เขียน..... 123

สารบัญตาราง

หน้า

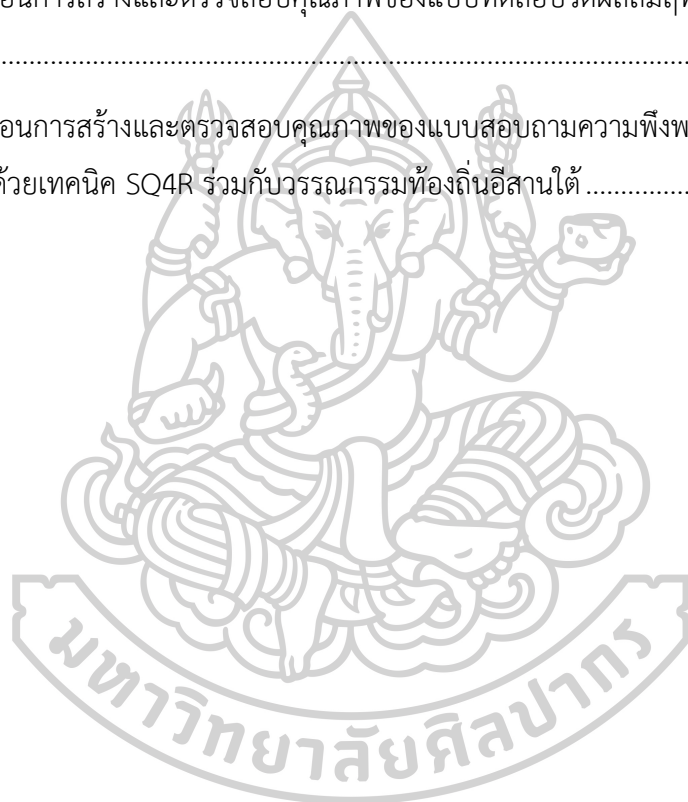
ตารางที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรม ท้องถิ่นอีสานใต้	45
ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบ	47
ตารางที่ 3 เกณฑ์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์	48
ตารางที่ 4 ความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ.....	51
ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้	55
ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรม ท้องถิ่นอีสานใต้	56
ตารางที่ 7 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อด้านบรรยากาศในชั้นเรียน	57
ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อด้านกิจกรรมการเรียนรู้.....	57
ตารางที่ 9 ความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับ.....	58
ตารางที่ 10 สรุปผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้	58
ตารางที่ 11 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง	81
ตารางที่ 12 ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรม ท้องถิ่นอีสานใต้	115
ตารางที่ 13 ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิง วิเคราะห์	117
ตารางที่ 14 ผลการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	119
ตารางที่ 15 ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้.....	120

ตารางที่ 16 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการ
จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ 122

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้.....	46
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิง วิเคราะห์	50
ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อ จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้	52

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเอกลักษณ์ของศตวรรษนี้คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ จึงส่งผลให้มนุษย์สามารถเข้าถึงและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้มีข้อมูลสารสนเทศรอบตัวเป็นจำนวนมาก ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การอ่านเชิงวิเคราะห์จึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในยุคนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน สร้างภูมิคุ้มกันจากอคติ ความไม่ถูกต้อง และการโน้มน้าวชักจูงจากข้อมูลที่ได้รับได้ วัชรีย์ บุรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2542: 46-47) ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกันกับแนวคิดของเครือข่ายองค์การความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หรือเครือข่าย P21 (Partnership for 21st century skills) ที่เสนอว่าทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 คือ 3R ประกอบด้วย Reading (การอ่าน), Writing (การเขียน) Arithmetic (คณิตศาสตร์) และ 4C ประกอบด้วย Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์) Communication (การสื่อสาร) Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) และหนึ่งในประเด็นสำคัญของนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ได้กำหนดให้เป็นประเด็นที่ต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วน คือ การพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (บัลลังก์ โรหิตเสถียร และนางศิรินี โมสิกะ) สอดคล้องกับคุณลักษณะสำคัญด้านการอ่านที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 44) เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

แม้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์จะเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต แต่เยาวชนไทยกลับมีความสามารถด้านการอ่านค่อนข้างน้อย โดยจะเห็นได้จากผลการประเมินนักเรียนนานาชาติ (Program for International Students Assessment : PISA) ด้านทักษะการอ่าน ในการประเมินสมรรถนะทางอ่านของ PISA จะไม่ทดสอบการอ่านทั่วไป เช่น อ่านออก อ่านคล่อง การแบ่งวรรคตอน ฯลฯ เนื่องจากเชื่อว่านักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับ (อายุ 15 ปี) จะต้องมีความรู้เหล่านั้น เป็นอย่างดี แต่จะประเมินความสามารถในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน การตีความ วิเคราะห์เนื้อเรื่องและรูปแบบของข้อความที่สัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่อยู่ รวมไปถึงความสามารถในการประเมินคุณค่าและแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้ง ซึ่งสามารถเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่า การวิเคราะห์ ประเทศไทยมีผลคะแนน PISA 2015 ด้านการอ่านเฉลี่ยเท่ากับ 409 อยู่ในอันดับสุดท้ายของภูมิภาคเอเชีย และเมื่อเปรียบเทียบกับ PISA 2012 ที่มีคะแนนเฉลี่ย 441 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนไทยมีความสามารถทางการอ่านลดลงอย่างมาก สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนจำนวนมากไม่สามารถทำข้อสอบได้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) กล่าวว่า “เป็นเพราะเด็กไม่คุ้นกับข้อสอบคิด

วิเคราะห์” เนื่องจากข้อสอบที่นำมาใช้เป็นข้อสอบที่มุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ นักเรียนที่ขาดความสามารถในการอ่านและการวิเคราะห์ย่อมจะไม่สามารถทำข้อสอบได้ และจากผลการติดตามนักเรียนของประเทศแคนาดาพบว่า นักเรียนที่มีผลการประเมิน PISA 2000 ด้านการอ่านต่ำกว่าระดับ 2 ร้อยละ 60 ไม่ได้ศึกษาต่อหลังจบมัธยมศึกษาและมักอยู่ในตลาดแรงงานระดับต่ำ ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีผลการประเมินการอ่านระดับ 2 หรือสูงกว่าซึ่งมีโอกาสได้เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย จึงอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีความสามารถด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานจะประสบความยากลำบากในการดำเนินชีวิตในสังคม (TK Park)

นอกจากจะมีความสามารถด้านการอ่านอยู่ในระดับท้ายของภูมิภาคเอเชียแล้ว นักเรียนไทยยังมีความสนใจในการอ่านลดน้อยลงทุกปี โดยจากผลการสำรวจการอ่านของคนไทยในปีพ.ศ. 2558 พบว่า กลุ่มวัยเด็ก (อายุ 6-14 ปี) มีอัตราการอ่านสูงที่สุด คือ ร้อยละ 90.4 แม้จะเป็นกลุ่มที่มีอัตราการอ่านสูงที่สุด แต่เมื่อพิจารณาผลการสำรวจการอ่านของกลุ่มวัยเด็กใน พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2556 ที่มีค่าร้อยละ 91.6 และร้อยละ 95.1 ตามลำดับ พบว่า กลุ่มวัยเด็กมีอัตราการอ่านลดลง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) สาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2556 สูงกว่าปี พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2558 อย่างเห็นได้ชัดเนื่องมาจากในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยได้รับคัดเลือกให้เป็นเมืองหนังสือแห่งชาติ ส่งผลให้หลายโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จึงทำให้นักเรียนสนใจอ่านหนังสือมากขึ้น สอดคล้องกับผลการสำรวจการอ่านในด้านปัจจัยที่ทำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านที่สะท้อนให้เห็นว่าการได้รับแรงจูงใจจากครู อาจารย์ มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กอย่างมาก มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 24.0 อยู่ในอันดับสองรองจากการที่เด็กมีนิสัยรักการอ่านด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาจากผลการสำรวจทำให้สามารถกล่าวได้ว่าครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน

ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สามารถแก้ไขได้โดยอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของนักเรียน ด้วยการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบเดิมมาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิด (วัชรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560: 45) ไม่ว่าจะเป็นการจัดการจัดกิจกรรมให้แก่ปัญหาที่มากกว่าการคิดคำนวณตามปกติ การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนหาคำตอบได้หลากหลาย การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนหาคำตอบได้หลากหลาย และการใช้คำถามที่ส่งเสริมทักษะการคิดระดับสูง รวมไปถึงเลือกใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ เหมาะสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น เทคนิค KWL เทคนิค KWLH เทคนิค KWLH-PLUS เทคนิค SQ3R เป็นต้น และระดับชั้นที่เหมาะสมสำหรับการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์คือ ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยพิจารณาจากคุณภาพของนักเรียนเมื่อเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 40) ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างละเอียดแล้ว มีความแตกต่างระหว่างคุณภาพของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 39) โดยในช่วงประถมศึกษาตอนต้นจะมุ่งเน้นการอ่านออกเสียงและการอ่านจับใจความ แต่หลังจบช่วงชั้นประถมศึกษาตอนปลายนักเรียนจะต้องสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นของเรื่อง ที่อ่านได้ ซึ่งความสามารถเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

เทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สุนทร สันธพานนท์ และคณะ, 2546: 21) ซึ่งมี

พื้นฐานมาจากเทคนิค SQ3R เป็นการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจข้อมูลของเรื่อง หลังจากตั้งคำถามจากเรื่องทีอ่านแล้วจึงอ่านซ้ำอีกครั้งเพื่อหาคำตอบ การอ่านด้วยวิธีนี้มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านสามารถจับประเด็นที่สนใจได้ง่ายเนื่องจากมีข้อความคอยดึงความสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านได้สรุปเนื้อเรื่องเป็นข้อความสั้น ๆ ด้วยภาษาของตนเอง ทำให้ผู้อ่านได้ทบทวนเนื้อเรื่องที่อ่านอีกครั้ง เทคนิค SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ ขั้นสำรวจ-Survey (S) ขั้นตั้งคำถาม-Question (Q) ขั้นอ่าน-Read (R1) ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง-Record (R2) ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ-Recite (R3) และขั้นทบทวน-Reflect (R4) เมื่อพิจารณาขั้นตอนต่าง ๆ ของเทคนิค SQ4R แล้วจะพบว่ามีความแตกต่างจากเทคนิค SQ3R อย่างชัดเจน โดยในขั้นตอนสุดท้ายของเทคนิค SQ4R ได้เพิ่มขั้นทบทวนหรือ Reflect (R4) เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่องที่อ่านและแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย นอกจากนี้แล้วในขั้นการตั้งคำถามหรือขั้น Question (Q) ของเทคนิค SQ4R เป็นไปในทางเดียวกันกับกลยุทธ์ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงที่รวบรวมโดยคอลคลิน (Conklin, 2012 อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560: 75-76) ที่เสนอว่า หนึ่งในกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ กลยุทธ์การถามคำถาม (Questioning Strategies) เป็นการใชคำถามเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การใช้คำถามมีข้อดีคือสามารถนำไปใช้ได้ง่ายและสะดวก คำถามมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดไตร่ตรองก่อนตอบคำถามเสมอแนวทางการตั้งคำถามมีหลายวิธี เช่น การใช้ขั้นตอนการเรียนรู้ของบลูมที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ (Revised Bloom's Taxonomy) โดยแอนเดอร์สัน และแครอทโฮล (Anderson and Krathwohl) การใช้วิลเลียมโมเดล (William Model) การใช้วิธีการของโสเครตีส (Socratic Method) เป็นต้น นอกจากเทคนิค SQ4R จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอนและแสวงหาความรู้จากการอ่านด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำเพียงอย่างเดียวแล้วยังสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในปัจจุบัน คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับให้มากที่สุดเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่หรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม บทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 4 ด้านมีมากกว่าครูผู้สอน (ทศนา เขมมณี, 2555: 120-121) เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าเทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่นักเรียน

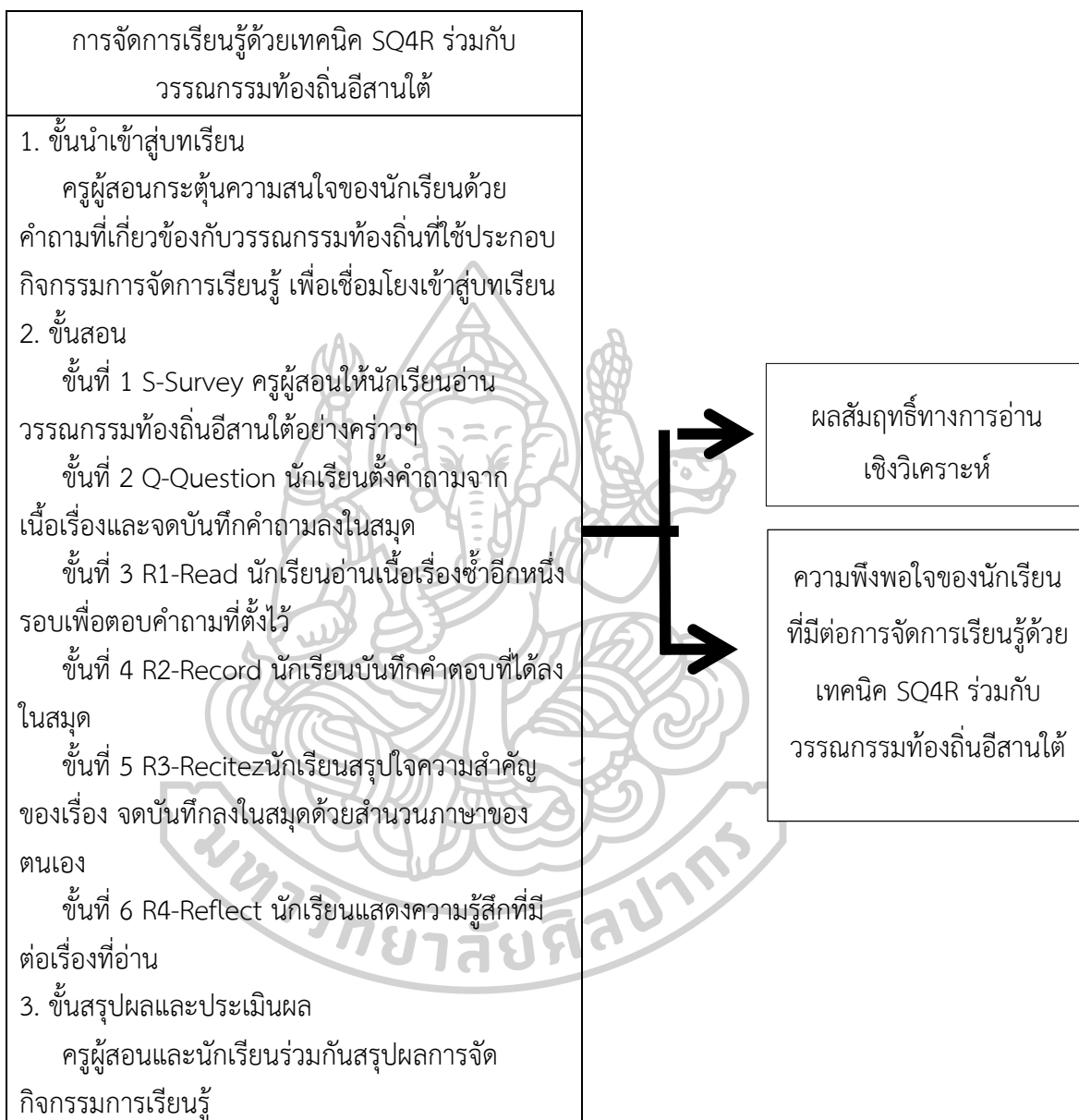
จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ที่มีอยู่ในปัจจุบันพบว่า งานวิจัยที่มีอยู่ล้วนเป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความเช่น งานวิจัยของสุนทรรัตน์ สวัสดิกุล (2553) บำเพ็ญ มาตรการ (2554) เมขลา ลือโสภา (2555) กานต์ธิดา แก้วกาม (2556) เป็นต้น นอกเหนือจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่พบคือ การวิจัยของพิชยา เสนามนตรี (2556) เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเมื่อพิจารณางานวิจัยที่มีมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาแล้วจะพบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ยังไม่นิยมนำการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R มาจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยของชลธิดา

จันทร์แก้ว (2549) มนภรณ์ ใจรู้รอบ (2551) ฤชอร พงตาทา (2552) รัตติกร ภิรมย์ไกรภักดิ์ (2552) มลิวรรณ อินทะนาม (2554) จิราภรณ์ ฤทธิชัย (2556) เป็นต้น

เนื้อหาที่ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะนำมาใช้ประกอบการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นการนำมาใช้เป็นเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแบบฝึกทักษะ มักเป็นเนื้อหาที่นำมาจากข่าว บทความวิชาการและบทความในหนังสือหรือวารสาร นอกเหนือจากข่าวหรือบทความทางวิชาการที่มีเนื้อหาเหมาะแก่การนำมาพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นก็ถือเป็นเนื้อหาที่มีความน่าสนใจเช่นเดียวกัน เนื่องจากวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นวรรณกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยคนในท้องถิ่น นอกจากจะเป็นมรดกทางภาษาที่ช่วยสืบทอดภาษาถิ่นแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม และเรื่องราวในประวัติศาสตร์ไม่ว่าจะเป็นความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ระหว่างท้องถิ่นหรือประเทศใกล้เคียง (ปรียา หิรัญประดิษฐ์ และสมเกียรติ วัฒนาพงษากุล, 2555: 13-14) และเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาสาระเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จากนักวิชาการหลายท่านไม่ว่าจะเป็นปริ้นท์ (Print, 1993: 145-151) สมจิต จันทร์ฉาย (2557: 110) รวมไปถึงวัชรมา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560: 248) ซึ่งกล่าวไปในทางเดียวกันว่านอกเหนือจากการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับสิ่งที่ต้องการจะสอน ความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว สิ่งสำคัญในการคัดเลือกเนื้อหาสาระคือ ความสัมพันธ์กับสังคม โดยเนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะต้องเกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมของนักเรียนเป็นเรื่องที่ช่วยสะท้อนหลักการ ค่านิยม ความเข้าใจต่อวัฒนธรรมประเพณี เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะนำวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่มีความน่าสนใจในด้านความหลากหลายมาใช้ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นวรรณกรรมประจำท้องถิ่นที่มีกลุ่มชนหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน 2 ประเทศ คือ ประเทศลาวและ กัมพูชา ส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางภาษา วัฒนธรรมและประเพณี โดยพิจารณาคัดเลือกวรรณกรรมที่มีลักษณะเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะหรือวรรณกรรมเรื่องเล่าประเภทตำนานและนิทานพื้นบ้านซึ่งเป็นเนื้อหาเหมาะแก่การนำมาสอนการอ่านแก่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายและนำมาจัดทำเป็นบทอ่านประกอบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R นอกจากจะเป็นการพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่แก่นักเรียนด้วยเทคนิคการสอนที่แปลกใหม่และน่าสนใจแล้ว การนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของนักเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาถิ่น เข้าใจถึงความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม ความเป็นมาของคนหรือสถานที่สำคัญในท้องถิ่น เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะนำไปสู่การตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์และสืบทอดวรรณกรรมท้องถิ่นต่อไปในอนาคตได้อีกทางหนึ่งด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้แตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้หรือไม่
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

สมมติฐานในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้แตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนกลุ่มเมืองพระธาตุเรือรง อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 11 โรงเรียน รวม 148 คน
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านคูซอด อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 15 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ตัวแปรตาม คือ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ

ผู้วิจัยพิจารณาและคัดเลือกเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ป.5/5 วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยเนื้อหา

ที่นำมาใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ตำนานและนิทานพื้นบ้านประจำจังหวัดชัยภูมินครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี จำนวน 8 เรื่อง ดังนี้

- 3.1. ตำนานภูแลนคา (จังหวัดชัยภูมิ)
- 3.2. ตำนานเมืองเวียงจันทน์และเมืองนครราชสีมา(จังหวัดนครราชสีมา)
- 3.3. นิทานเรื่องท้าวปาจิตต์กับนางอรพิม (จังหวัดบุรีรัมย์)
- 3.4. ตำนานปราสาทนางบัวตูม (จังหวัดสุรินทร์)
- 3.5. นิทานเรื่องไอ้บอดกับไอ้เป้ (จังหวัดสุรินทร์)
- 3.6. ตำนานเมืองยางชุมน้อย (จังหวัดศรีสะเกษ)
- 3.7. ตำนานพระนางศรีสระम्म (จังหวัดศรีสะเกษ)
- 3.8. ตำนานแม่น้ำ (จังหวัดอุบลราชธานี)

4. ระยะเวลาในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 16 คาบ ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R

2. การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณารูปแบบของเรื่อง เนื้อเรื่อง และสาระสำคัญ โดยละเอียดเพื่อแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องว่าประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง แต่ละส่วนประกอบเกี่ยวข้องกันด้วยหลักการใด และมีความสัมพันธ์ต่อองค์ประกอบอื่นๆของเรื่องอย่างไร

3. การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนารูปแบบมาจากเทคนิค SQ3R โดยเพิ่มขั้นตอนการจดบันทึก (R-Record) หลังจากการอ่านเนื้อเรื่อง และเปลี่ยนจากขั้นการทบทวน (R-Review) เป็นขั้นวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน (R-Reflect) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการสอนอ่านเนื่องจากเทคนิค SQ4R มีขั้นตอนการอ่านที่เรียงลำดับกันอย่างเป็นระบบ จึงช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาแนวคิดของเรื่องที่อ่าน สร้างความรู้ และความคิดจากการอ่านได้ด้วยตนเอง รวมทั้งจดจำเนื้อหาที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

S-Survey หมายถึง ครูผู้สอนให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้จากเอกสารที่แจกให้อย่างคร่าวๆ ด้วยเวลาอ่านไม่เกิน 5 นาที

Q-Question หมายถึง นักเรียนตั้งคำถามจำนวน 5-10 คำถาม จากเนื้อเรื่องที่อ่านโดยคำถามที่ตั้งขึ้นจะต้องมีความครอบคลุมเนื้อหาของเรื่อง ซึ่งมีส่วนช่วยจับใจความและทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และจดบันทึกคำถามลงในสมุด

R1-Read หมายถึง นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกรอบหนึ่งเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้

R2-Record หมายถึง นักเรียนบันทึกคำตอบที่ได้ลงในสมุดด้วยภาษาที่สั้น กระชับและได้ใจความ

R3-Recite หมายถึง นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องด้วยคำถามที่ตั้งขึ้นเป็นแนวทาง แล้วจดบันทึกลงในสมุดด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

R4-Reflect หมายถึง นักเรียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อเนื้อเรื่องโดยมีเหตุผลประกอบ บอกข้อคิดหรือความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

4. . วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ หมายถึง ตำนานและนิทานที่มีต้นกำเนิดหรือเรื่องที่เล่าสู่กันฟังอย่างแพร่หลายในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี จำนวน 8 เรื่อง ดังนี้

- 4.1. ตำนานภูแลนคา (จังหวัดชัยภูมิ)
- 4.2. ตำนานเมืองเวียงจันทน์และเมืองนครราชสีมา(จังหวัดนครราชสีมา)
- 4.3. นิทานเรื่องท้าวปาจิตต์กับนางอรพิม (จังหวัดบุรีรัมย์)
- 4.4. ตำนานปราสาทนางบัวตูม (จังหวัดสุรินทร์)
- 4.5. นิทานเรื่องไอ้บอดกับไอ้เป้ (จังหวัดสุรินทร์)
- 4.6. ตำนานเมืองยางชุมน้อย (จังหวัดศรีสะเกษ)
- 4.7. ตำนานพระนางศรีสระหม (จังหวัดศรีสะเกษ)
- 4.8. ตำนานแม่น้ำ (จังหวัดอุบลราชธานี)

5. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เกิดเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. สามารถนำแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.1 การอ่าน
 - 2.2. ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.3. จุดมุ่งหมายในการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.4. องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.5. ทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.6. หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.7. ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.8. การวัดและประเมินผลผลการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้
 - 3.1. ความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่น
 - 3.2. คุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่น
 - 3.3. ลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่น
 - 3.4. ประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่น
 - 3.5. แนวทางในการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้
 - 3.6. วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้
4. การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
 - 4.1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R
 - 4.2. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R
 - 4.3. ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
 - 4.4. ข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
 - 5.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
 - 5.3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวรรณกรรมท้องถิ่น

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนให้เป็นผู้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย ความรู้ และคุณธรรม มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 6-7) ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญที่นักเรียนจำเป็นจะต้องมีเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียนและการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้นักเรียนจะต้องมีความพร้อมทางด้านร่างกายและสติปัญญาที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้แล้ว นักเรียนที่มีคุณภาพยังต้องมีความพร้อมด้านจิตใจและความคิดร่วมด้วย โดยจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นจะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 37) สามารถแบ่งได้เป็น 5 ทักษะ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 12) กำหนดมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในแต่ละระดับชั้นจะมีตัวชี้วัดซึ่งแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันไป นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง เข้าใจความหมายของคำ ประโยค วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำอธิบาย คำสั่งหรือข้อเสนอแนะ และมีมารยาทในการอ่าน

นอกจากการกำหนดตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้นเพื่อแสดงถึงเป้าหมายและจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้ครูผู้สอนทั่วประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 40) ยังได้กำหนดมาตรฐานของนักเรียนหลังจบการศึกษาในแต่ละช่วงชั้นเพื่อให้ให้นักเรียนที่จบการศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณภาพและมีความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาเหมาะสมตามช่วงวัย โดยหลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย นักเรียนจะต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ รวมไปถึงคำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าของสิ่งที่อ่าน

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาและทำ

ความเข้าใจมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดในหลักสูตรแกนกลางซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพ ของนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และ เลือกใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ช่วย พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตรงตามเป้าหมายและจุดประสงค์ ของหลักสูตร

2. การอ่านเชิงวิเคราะห์

2.1 การอ่าน

การอ่านเป็นหนึ่งในทักษะทางภาษาที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ผู้อ่านรับสารผ่านการทำความเข้าใจความหมายของตัวอักษรหรือรูปภาพ สัญลักษณ์ต่าง ๆ มีผู้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2542: 12) กล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการทำความเข้าใจความหมายที่ติดอยู่กับตัวอักษรหรือตัวหนังสือ หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าการอ่านคือ การเข้าใจความหมายของตัวอักษร

สมพร มันทะสูตร แพ่งพิพัฒน์ (2547: 8) นิยามความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การสร้างความเข้าใจและรับรู้ความหมายของตัวอักษรและสัญลักษณ์ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2550: 14-15) กล่าวว่า การอ่านเปรียบเหมือน การสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน โดยตลอดระยะเวลาที่อ่านนั้น ผู้อ่านจำเป็นต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะได้รับความรู้หรือความคิดอะไรจากเรื่องราวที่กำลังอ่าน นอกจากนี้แล้วผู้อ่านจำต้องตั้งใจอ่านอย่างจริงจังและคิดตามเรื่องที่อ่าน การอ่านอย่างวิจิตรวิเคราะห์จะส่งผลให้ผู้อ่านได้รับความรู้อย่างแท้จริง ซึ่งการรวมรวมความคิดจากเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดว่าส่วนใดคือใจความหลัก หรือส่วนสำคัญของเรื่อง ส่วนใดคือใจความรอง และส่วนใดคือส่วนประกอบที่ช่วยเสริมหรือสนับสนุนเรื่องราวหรือข้อความเหล่านั้น

สุรางศรี วิเศษ (2553: 3-4) กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการรับสารในรูปแบบตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผู้ส่งสารสร้างขึ้น โดยผู้อ่านสามารถแปลความหมายของตัวอักษรหรือ สัญลักษณ์นั้นได้โดยอาศัยกระบวนการคิด ประสบการณ์และความเชื่อของตนเอง

การุณันท์ รัตนแสนวงษ์ (2555: 26-30) สรุปความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นความสามารถในการรับรู้ความหมายจากสัญลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร รูปภาพ เครื่องหมาย รวมไปถึงท่าทางการแสดงออกที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อ โดยผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายและสามารถสื่อสารได้ถูกต้อง

สุนีดี ภูจิราพันธุ์ (2555: 116) นิยามความหมายของการอ่านไว้ว่า เป็นการรับรู้ความหมายจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ แล้วแปลความเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามจุดประสงค์ในการอ่านและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

จากนิยามที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการรับรู้ความหมายของสัญลักษณ์ รวมไปถึงตัวอักษร รูปภาพ ท่าทางการแสดงออกแล้วแปลความและสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ส่งผลให้สามารถสื่อสารได้ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เต็มที่ ในการแปลความหมายของสัญลักษณ์หรือตัวอักษร แต่แต่ละครั้งผู้อ่านจะต้องอาศัยกระบวนการคิด ประสบการณ์และความเชื่อของตน โดยผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างจริงจัง พิจารณาอย่างละเอียดว่าส่วนใดคือใจความหลัก ใจความรองและส่วนใดคือข้อความประกอบ ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนข้อความเหล่านั้น

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการรับสารที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างมาก มีส่วนช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะ หรือข้อมูลต่าง ๆ จากสิ่งที่อ่าน นอกจากนี้แล้วการอ่านยังมีความสำคัญอีกหลายประการ ดังที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2546: 7) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้
2. การอ่านมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน เนื่องจากผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด ประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่านไปพัฒนาอาชีพของตนได้

3. การอ่านมีส่วนช่วยสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น

4. การอ่านมีส่วนช่วยพัฒนาความคิดสติปัญญา ส่งผลให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีความฉลาดรอบรู้

5. การอ่านเป็นเครื่องมือสร้างความเพลิดเพลิน

6. การอ่านมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต

7. การอ่านช่วยพัฒนาสังคม

8. การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการสื่อสาร

อัจฉรา ประดิษฐ์ (2550: 19-22) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เนื่องจากการอ่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับมนุษย์ในทุกด้านของการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ การอ่านรายละเอียดของสินค้า การติดต่อกับหน่วยงานราชการ เป็นต้น

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ เนื่องจากมีช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านทางตัวอักษรไม่จะเป็นการอ่านหนังสือวิชาการในห้องเรียนหรือการอ่านเพื่อความบันเทิงนอกเวลาเรียน นอกจากนี้แล้ว การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนล้วนแต่อาศัยการอ่านเป็นหลัก นักเรียนจำเป็นต้องมีความสามารถทางการอ่านจึงจะสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้

3. การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม หากผู้อ่านรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาจิตใจและสติปัญญาของตน ย่อมจะทำให้ความรู้เหล่านั้นเกิดประโยชน์ต่อสังคม

4. การอ่านเป็นเครื่องมือในการคลายเครียด

โสภณ สาทรรสัมฤทธิ์ผล (2551: 42) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจของผู้อ่าน เนื่องจากมีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และประสบการณ์
2. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านกลายเป็นผู้มีวิจรรย์ญาณในการรับสาร
3. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและโลก
4. การอ่านช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และผ่อนคลายความตึงเครียด
5. การอ่านเสริมสร้างบุคลิกภาพ เนื่องจากช่วยให้ผู้อ่านมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

สำลี รักสุทธี (2553: 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนแสวงหาความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและแก้ไขปัญหาในชีวิต และช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนเพิ่มขึ้น ช่วยพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด หรือการเขียน ช่วยพัฒนาความคิดและสติปัญญา ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้อยู่ร่วมกับสังคมได้

(สุนีดี ภูจิราพันธุ์, 2555: 116-117) สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านทำให้ได้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ
 2. การอ่านมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านมีโลกทัศน์กว้างขึ้น เนื่องจากทำให้เป็นผู้อ่านมีความรอบรู้และรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์
 3. การอ่านทำให้ผู้อ่านเป็นคนที่มีใจกว้าง เนื่องจากได้รับความรู้ ความคิด และทัศนคติที่หลากหลายและเปิดกว้าง จึงส่งผลให้ผู้อ่านเป็นผู้มีใจกว้าง เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกได้อย่างมีเหตุผล
 4. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิด การวิเคราะห์ และการใช้เหตุผล ส่งผลให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีการคิดอย่างเป็นระบบ
 5. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองรวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้โดยอาศัยความรู้ ทัศนคติและประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับจากการอ่าน
 6. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน
 7. การอ่านมีส่วนช่วยยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น
 8. การอ่านช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า
 9. การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาการคิด การพูด การเขียนและการแสดงออก
- ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญดังนี้
1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต
 2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้
 3. การอ่านช่วยคลายความสงสัยและตอบสนองความอยากรู้ของผู้อ่าน
 4. การอ่านช่วยสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด
 5. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในสังคม
 6. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้อ่านในด้านความคิดสติปัญญา อารมณ์และ

จิตใจ

7. การอ่านมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านรู้จักการคิดอย่างเป็นระบบ เนื่องจากผู้อ่านได้ฝึกการคิดและการวิเคราะห์ รวมไปถึงการใช้เหตุผลอย่างสม่ำเสมอ

8. การอ่านมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเกิดความคิดสร้างสรรค์และสามารถพัฒนาความสามารถของตน ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้

9. การอ่านมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้มีโลกทัศน์กว้างขวาง ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและโลก

10. การอ่านมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้มีวิจาร์ณญาณในการรับสาร

11. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาตนเอง

12. การอ่านเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิต

13. การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการสื่อสาร

14. การอ่านมีส่วนช่วยสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีจากรุ่นสู่รุ่น

สามารถกล่าวได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์หลายประการ เช่น เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาตนเอง สร้างความก้าวหน้าอาชีพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยพัฒนาจิตใจ พัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาความคิดและสติปัญญา สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นต้น

จุดมุ่งหมายในการอ่าน

ในการอ่านแต่ละครั้งจำเป็นจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน เนื่องจากจุดมุ่งหมายเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกำหนดแนวทางหรือวิธีการในการอ่าน โดยจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการอ่าน ผู้อ่าน เนื้อเรื่องหรือเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ เช่น

กรมวิชาการ (2546ช: 90-92) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้
2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด
3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน
4. อ่านเพื่อตอบสนองความต้องการด้านอื่นๆ

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2547, p. 124) สรุปจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านเพื่อความรู้
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง
3. การอ่านเพื่อความคิดสร้างสรรค์
4. การอ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ
5. การอ่านเพื่อพัฒนาอาชีพ

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2550: 22-23) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านเพื่อให้รู้ สามารถแบ่งออกได้เป็น

- 1.1 การอ่านเพื่อแสวงหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ เช่น อ่านเพื่อตอบคำถามที่สงสัย
- 1.2 การอ่านเพื่อหาความรู้ในเรื่องราวต่างๆ
- 1.3 การอ่านเพื่อให้ทราบข่าวสาร ข้อเท็จจริง
- 1.4 การอ่านเพื่อค้นคว้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ
- 1.5 การอ่านเพื่อรวบรวมและประมวลข้อมูลสำหรับทำวิจัย

2. การอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียดในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น วรรณกรรมและวรรณคดี เป็นต้น

3. การอ่านเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เนื่องจากผู้ที่รักการอ่านย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ กว้างขวางและรู้รอบด้าน มีทัศนคติที่ทันสมัยและเปิดกว้าง ส่งผลให้สามารถเข้ากับผู้คนรอบตัวได้อย่างกลมกลืน และสามารถตอบคำถามหรือแสดงทัศนะได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล มีความน่าเชื่อถือ ส่งผลให้ผู้รักการอ่านหนังสือเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2551: 42-43) กล่าวว่า ในการอ่านหนังสือแต่ละครั้งจะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านแตกต่างกันออกไป สามารถสรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ ถือเป็น การอ่านที่มีความสำคัญต่อการศึกษา อาจเป็นการอ่านเพื่อการค้นคว้าความรู้เฉพาะด้านหรือความรู้ทั่วไปก็ได้

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านโดยมุ่งหวังเพื่อผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์

3. อ่านเพื่อฆ่าเวลา เป็นการอ่านที่ไม่คาดหวังสาระความรู้มากนัก มักจะเป็นการอ่านเพื่อใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น การอ่านระหว่างรอรถประจำทาง การอ่านระหว่างรอผู้ที่นั่งหมาย เป็นต้น

4. อ่านเพื่อหาคำตอบ ถือเป็น การอ่านที่มุ่งหวังเนื้อหาสาระสำคัญๆหรือเพื่อแสวงหาคำตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

สุนีดี ภูจิราพันธุ์ (2555: 117-118) สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ หมายถึง การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าในเรื่องต่าง ๆ เช่น อ่านตำราเรียน สารคดี หนังสืออ้างอิง เป็นต้น

2. การอ่านเพื่อความรอบรู้ หมายถึง การอ่านเพื่อให้ทราบข่าวสารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นต้น

3. การอ่านเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง หมายถึง การอ่านเพื่อแสวงหาคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น อ่านประกาศ โฆษณา เป็นต้น

4. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หมายถึง การอ่านเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น อ่านนวนิยาย นิตยสาร เป็นต้น

5. การอ่านเพื่อจรรโลงใจ หมายถึง การอ่านเพื่อคลายความทุกข์และให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต เช่น อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา จิตวิทยา เป็นต้น

6. การอ่านเพื่อประกอบอาชีพ หมายถึง การอ่านเพื่อนำความรู้มาพัฒนาหรือส่งเสริมอาชีพของตนเอง

7. การอ่านเพื่อฆ่าเวลา หมายถึง การอ่านเพื่อขจัดความเบื่อหน่ายในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การอ่านในระหว่างรอรถ รอตตรวจในโรงพยาบาล เป็นต้น

8. การอ่านเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ หมายถึง การอ่านเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงบุคลิกภาพ ของตน เพื่อประโยชน์ในการเข้าสังคม

ดวงรัตน์ คูหเจริญ (2558: 32-33) กล่าวว่า ในการอ่านจำเป็นจะต้องมีจุดมุ่งหมายสำคัญ โดยจุดมุ่งหมายสำคัญในการอ่านสามารถจำแนกได้ 3 ประการ ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ การอ่านมีส่วนช่วยบรรเทาความสงสัยและตอบสนองความอยากรู้ อยากเห็นของมนุษย์ เช่น การหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อการประกอบอาชีพ เป็นต้น

2. อ่านเพื่อความคิด การอ่านมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านมีทัศนะและมุมมองในเรื่องต่างๆ กว้างขึ้น รวมทั้งเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสิ่งใหม่

3. การอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านช่วยผ่อนคลายความเครียดที่เกิดขึ้นจากการเรียนและการทำงาน

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายในการอ่านของนักวิชาการหลายท่านจากเอกสารและตำราต่าง ๆ สามารถสรุปจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อความรู้ สามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 การอ่านเพื่อแสวงหาคำตอบ หรือข้อเท็จจริง

1.2 การอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ ศึกษาค้นคว้าในเรื่องต่างๆ เช่น การอ่านตำราเรียน สารคดี หนังสืออ้างอิง เป็นต้น

1.3 การอ่านเพื่อให้ทราบข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

1.4 การอ่านเพื่อประมวลข้อมูลสำหรับทำวิจัย

2. การอ่านเพื่อให้เกิดความคิด ส่งผลให้ผู้อ่านมีทัศนะและมุมมองที่เปิดกว้าง และนำไปสู่การเกิดความคิดสร้างสรรค์

3. การอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ที่เกิดจากการเรียนและการทำงาน

4. การอ่านเพื่อการประกอบอาชีพ โดยนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านมาพัฒนาและส่งเสริมอาชีพของตนเอง

5. การอ่านเพื่อฆ่าเวลา ถือเป็น การอ่านที่ไม่คาดหวังสาระความรู้มากนัก มักเป็นการอ่านเพื่อขจัดความเบื่อหน่ายในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การอ่านในระหว่างรอรถ การอ่านระหว่างรอผู้ที่นั่งหมาย การอ่านในระหว่างรอตตรวจในโรงพยาบาล เป็นต้น

6. การอ่านเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นการอ่านเพื่อนำความรู้ ความคิด และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่านมาปรับปรุงบุคลิกภาพของตน ทำให้ผู้ที่รักการอ่านกลายเป็นผู้ที่มีความรู้ กว้างขวาง มีทัศนคติที่ทันสมัย มีความน่าเชื่อถือ ส่งผลให้เป็นผู้ที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับในสังคม

7. การอ่านเพื่อจรรโลงใจ ผ่อนคลายความทุกข์และให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต

8. การอ่านเพื่อตอบสนองความต้องการในด้านอื่น ๆ

ประเภทของการอ่าน

การอ่านสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภทขึ้นอยู่กับลักษณะที่นำมาใช้แบ่ง นักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของการอ่านโดยอาศัยเกณฑ์ที่แตกต่างกัน เช่น สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534: 12-14) กล่าวว่า การอ่านสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านให้ตัวเองหรือผู้อื่นฟัง หลักสำคัญของการอ่านออกเสียงคือ ความถูกต้อง ความชัดเจน การเว้นจังหวะวรรคตอนได้อย่างเหมาะสม และน้ำเสียงสอดคล้องกับอารมณ์ของเรื่องที่อ่าน

2. การอ่านในใจ หมายถึง การอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องโดยไม่ต้องพะวงกับการออกเสียงผู้ที่มีความชำนาญด้านการอ่านจะสามารถอ่านได้เร็ว เข้าใจสาระสำคัญและใจความของเรื่อง หลักสำคัญของการอ่านในใจคือ ความถูกต้องและความรวดเร็วในการอ่าน

3. การอ่านและการพิจารณา หมายถึง การอ่านโดยใช้ความคิดพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อประเมินคุณค่า ความน่าเชื่อถือ และคุณค่าของสิ่งที่อ่านว่ามีคุณค่าในด้านใดบ้าง เช่น ด้านความรู้ ความคิด ความบันเทิง เป็นต้น

สุนีดี ภูจักรพันธ์ (2555: 120-129) กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ว่า การอ่านสามารถแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้การจำแนก เกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทของการอ่านสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ กลวิธีในการเขียนและกลวิธีในการอ่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทของการอ่าน แบ่งตามกลวิธีในการเขียนได้ดังนี้

1. การอ่านร้อยแก้ว
2. การอ่านร้อยกรอง

ประเภทของการอ่าน แบ่งตามกลวิธีในการอ่านได้ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมาในขณะที่อ่านเพื่อให้ผู้อื่นได้ฟังและเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน การอ่านออกเสียงอาจแบ่งเป็นการอ่านอย่างเป็นทางการ เช่น การอ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียง การอ่านสุนทรพจน์ในที่ประชุม เป็นต้น และการอ่านออกเสียงไม่เป็นทางการ เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การอ่านให้กันฟังในกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

2. การอ่านในใจ หมายถึง การทำความเข้าใจตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่อ่านหรือการแปลความหมายของถ้อยคำหรือข้อความโดยไม่ออกเสียงข้อความหรือคำที่กำลังอ่าน สามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภท ดังนี้

2.1 การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งเน้นไปที่การค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน

2.2 การอ่านวิเคราะห์ความ หมายถึง การอ่านเพื่อมุ่งเน้นการพิจารณาแยกแยะองค์ประกอบของเรื่องที่อ่าน

2.3 การอ่านตีความ หมายถึง การอ่านเพื่อพิจารณาความหมายที่แท้จริงของเรื่องหรือเจตนาที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การอ่านแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ 1) การอ่านออกเสียงซึ่งเป็นการอ่านโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นฟัง ในการอ่านออกเสียงจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องชัดเจนในการอ่าน การอ่านออกเสียงสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การอ่านร้อยแก้ว และการ

อ่านร้อยกรอง 2) การอ่านในใจซึ่งเป็นการอ่านที่เน้นความถูกต้องและรวดเร็ว เนื่องจากผู้อ่านไม่จำเป็นต้องกังวลเกี่ยวกับการออกเสียง เมื่อไม่เข้าใจจุดใดก็สามารถกลับมาอ่านซ้ำได้ทันที การอ่านในใจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ การอ่านจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ความ และการอ่านตีความ

องค์ประกอบของการอ่าน

การอ่านประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญหลายประการที่มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านรับรู้และเกิดความเข้าใจสารที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534: 9-10) กล่าวว่า การอ่านประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ผู้อ่าน
2. ตัวอักษร
3. ความหมาย
4. การเลือกความหมาย
5. การนำไปใช้

สนิท ตั้งทวี (2538: 25) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญในการแสวงหาความรู้ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. ผู้อ่าน การอ่านจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากไม่มีผู้อ่าน
2. ตัวอักษร หากผู้อ่านไม่สามารถทำความเข้าใจความหมายของตัวอักษรได้ก็จะเป็นการอ่าน
3. ความหมาย เมื่อผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรและเข้าใจความหมายของตัวอักษรนั้นจะถือว่าเป็นการอ่านขั้น แต่ยังไม่เป็นการอ่านที่สมบูรณ์เนื่องจากมีความเข้าใจด้านความหมายของคำศัพท์เพียงด้านเดียว

4. การเลือกความหมาย จะเกิดการอ่านที่สมบูรณ์ขึ้นเมื่อผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรและเข้าใจความหมายโดยใช้การคิดพิจารณาคัดเลือกความหมายที่ถูกต้องหรือเหมาะสมที่สุด

5. การนำไปใช้ ผู้อ่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2550: 23-25) กล่าวว่า การอ่านประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. ผู้อ่าน การอ่านจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากไม่มีผู้อ่าน ดังนั้นผู้อ่านจึงถือเป็นจุดเริ่มของกระบวนการอ่าน
2. หนังสือหรือตัวอักษร ผู้อ่านจำเป็นต้องอ่านหนังสือหรือตัวอักษรได้ สามารถเข้าใจความหมาย ความคิดจากสิ่งที่อ่าน
3. ความหมาย ผู้อ่านที่สามารถอ่านออกหรืออ่านตัวอักษรได้จะต้องเข้าใจความหมาย การอ่านจึงจะดำเนินต่อไปได้

4. การเลือกความหมาย ความหมายที่ปรากฏในหนังสือที่กำลังอ่านนั้นอาจมีหลายนัย ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องพิจารณาว่าผู้แต่งมีเจตนาสื่อความหมายในลักษณะใด หากผู้แต่งมีความเชี่ยวชาญ และผู้อ่านมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังอ่านมาก่อนแล้วย่อมจะสามารถสื่อสารกันได้เข้าใจ

5. การนำไปใช้ ผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม รวมไปถึงสามารถประมวลความรู้ที่ได้จากหนังสือหลายๆเล่ม และนำไปสร้างสรรค์ผลงานของตนซึ่งก่อประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม

ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า การอ่านจะสมบูรณ์ได้จำเป็นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ผู้อ่าน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการอ่าน เนื่องจากการอ่านจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากไม่มีผู้อ่าน 2) ตัวอักษร ผู้อ่านจะต้องรู้จักและสามารถอ่านตัวอักษรได้อย่างเข้าใจ 3) ความหมาย ผู้อ่านจะต้องรู้และเข้าใจความหมายของตัวอักษรหรือคำศัพท์ที่อ่าน 4) การเลือกความหมาย คำศัพท์บางคำอาจมีหลายความหมาย ผู้อ่านจะต้องสามารถเลือกความหมายที่เหมาะสมกับบริบทของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และ 5) การนำไปใช้ เป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นหลังจากการอ่าน โดยผู้อ่านจะต้องรวบรวมและประมวลผลที่ได้จากการอ่านหนังสือหลาย ๆ เล่ม เพื่อพิจารณาและคัดเลือกข้อมูลที่มีประโยชน์เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ลักษณะของบทอ่านที่เหมาะสมกับวัย

ในการอ่านแต่ละครั้งจำเป็นต้องคัดเลือกบทอ่านให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่าน สนใจจดจ่อกับสิ่งที่อ่าน สามารถอ่านได้จนจบเรื่อง เข้าใจสิ่งที่อ่านและเกิดประโยชน์จากการอ่านได้อย่างสูงสุด บันลือ พลฤกษ์วัน (2545: 96-97) กล่าวถึงสิ่งที่ต้องคำนึงในการคัดเลือกบทอ่านให้เหมาะสมกับวัยไว้ดังนี้

1. เป็นบทอ่านที่ตอบสนองความต้องการแห่งวัย
 2. เป็นบทอ่านที่ตอบสนองความต้องการสนใจและมีส่วนช่วยส่งเสริมลักษณะการคิดของนักเรียน
- นักเรียนในช่วงวัยประถมศึกษาตอนปลาย (9 ปีขึ้นไป) เป็นวัยที่เริ่มรู้จักหาเหตุผลจากเรื่องที่อ่านซึ่งอยู่ในช่วงที่ต้องการแบบอย่างในการประพฤติซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ หรืออาศัยสื่อการอ่านที่ชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติตัว รวมทั้งเริ่มคิดในทางนามธรรม มีความต้องการอ่านนิทานเพื่อผ่อนคลาย เริ่มให้ความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมที่ไกลตัวออกไป ต้องการทราบประวัติความเป็นมาของสถานที่ บุคคล ครอบครัวยิ่งถือได้ว่าเป็นช่วงวัยของการเปลี่ยนแปลงทางการอ่าน

เนื้อหาที่เหมาะสมแก่การนำมาสอนอ่านสำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ได้แก่

1. เนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง
2. นิทานสุภาพนิทานอีสป
3. สารคดีท่องเที่ยว
4. นิยายท่องเที่ยว ผจญภัย
5. นิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอภินิหาร ความศักดิ์สิทธิ์
6. ประวัติความเป็นมาของสถานที่ ครอบครัวยุคนั้น
7. นิทานในท้องถิ่นและตำนาน
8. เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประเพณี กฎแห่งกรรม

9. เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์คิดค้น งานและอาชีพ
10. นิทานตลก เรื่องฮาซัน
11. ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ เกร็ดประวัติศาสตร์
12. บทความทางวิชาการ
13. วรรณคดีภาพหรือวรรณคดีที่เข้าใจง่าย
14. วรรณคดีร้อยกรอง

สามารถสรุปได้ว่า ในการคัดเลือกบทอ่านที่เหมาะสมกับผู้อ่านในวัยประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่มีความสนใจในการอ่านแตกต่างจากกลุ่มวัยเด็กและวัยประถมศึกษาตอนต้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงความต้องการแห่งวัย เช่น การรู้จักหาเหตุผล การแสวงหาแนวทางในการปฏิบัติตน หรือต้นแบบพฤติกรรม เป็นต้น นอกจากนี้แล้วบทอ่านจะต้องสามารถดึงดูดความสนใจและช่วยพัฒนาความของผู้อ่าน บทอ่านที่มีลักษณะสอดคล้องกับหลักการคัดเลือกบทอ่านและเหมาะสมกับผู้อ่านวัยประถมศึกษาตอนปลาย เช่น นิทานอีสป นิทานพื้นบ้าน ตำนานประจำท้องถิ่น เป็นต้น

2.2. ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภท และการอ่านประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมสารสนเทศหรือยุคศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างมากคือ การอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งเป็นการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านจำเป็นต้องตั้งใจอ่านเพื่อพิจารณาแยกแยะสิ่งที่อ่านโดยละเอียด มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 208) กล่าวถึงความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อแยกแยะว่าส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญเช่นไร และแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กับส่วนอื่นของเรื่องอย่างไร

โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2551: 47) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านเพื่อแยกแยะองค์ประกอบต่างๆของเรื่อง โดยพิจารณาจากรูปแบบของงานเขียน สาระสำคัญ และน้ำเสียงของผู้แต่ง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2548: 9) กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการแยกแยะส่วนประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อพิจารณาว่าประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยใดบ้าง ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร และแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างไร

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณารูปแบบของงานเขียน สาระสำคัญ และน้ำเสียงของผู้แต่งอย่างละเอียด เพื่อแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องว่าประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยใดบ้าง มีความหมายและความสำคัญเช่นไร มีความสัมพันธ์ต่อองค์ประกอบอื่น ๆ ของเรื่องอย่างไร

2.3. จุดมุ่งหมายในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านจำเป็นต้องเข้าใจถึงจุดประสงค์ในการอ่านเพื่อให้สามารถอ่านได้อย่างเกิดประโยชน์มากที่สุด นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

วัชร บุณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2542: 43) กล่าวว่า จุดหมายที่แท้จริงของการอ่านเชิงวิเคราะห์คือ การค้นหาว่ารายละเอียดที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในเนื้อเรื่อง มีส่วนช่วยสนับสนุนหรือส่งเสริมข้อสรุปหรือแนวคิดในเรื่องหรือไม่

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 6) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม และนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
2. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนรู้จักเลือกอ่านอย่างถูกวิธี โดยเน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง
3. เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อพิจารณาว่า ข้อมูลสนับสนุนหรือเหตุผลที่ปรากฏเรื่องมีส่วนช่วยส่งเสริมแนวคิดหลักของเรื่องหรือไม่ เป็นการอ่านที่ช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาความสามารถในการคิดและวิเคราะห์ การเลือกใช้วิธีอ่านที่เหมาะสม การประมวลผลสิ่งที่อ่านและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมไปถึงช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอีกทางหนึ่ง

2.4. องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายประการที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้อ่านทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้มากยิ่งขึ้น มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539: 23) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยในการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้แก่

1. รูปแบบของวรรณกรรม เนื่องจากวรรณกรรมแต่ละประเภทมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีข้อจำกัดและลักษณะเฉพาะตามรูปแบบการประพันธ์ ดังนั้นการเข้าใจรูปแบบของวรรณกรรมจึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ได้อย่างมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. ภูมิหลังทางสังคม ประกอบด้วย สภาพสังคมในสมัยที่แต่งหรือปรากฏวรรณกรรม และสภาพภูมิหลังที่นำเสนอในวรรณกรรม หากผู้อ่านทราบภูมิหลังทางสังคมในเรื่องจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจพฤติกรรมและแนวคิดของตัวละครในเรื่องได้ง่ายขึ้น รวมทั้งช่วยให้การวิจารณ์มีเหตุผลและน่าเชื่อถือ
3. ภูมิหลังเกี่ยวกับผู้แต่ง การทราบถึงชีวประวัติของผู้แต่งมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านสามารถทราบทัศนคติ ความนึกคิดและบุคลิกของผู้แต่ง ซึ่งส่งผลให้ผู้อ่านสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ทัศนคติหรือแนวคิดที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 208) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. รูปแบบของวรรณกรรม
2. กลวิธีในการเขียน
3. สำนวนภาษาในการเขียน
4. เนื้อเรื่อง
5. แนวคิดหลักของเรื่อง
6. ข้อมูลเสริม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้แก่ 1) รูปแบบของเรื่องที่อ่าน การที่ผู้อ่านรู้จักและเข้าใจรูปแบบของเรื่องที่อ่านจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์เนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากวรรณกรรมแต่ละประเภท จะใช้แนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน 2) สภาพสังคมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน ไม่ว่าจะป็นช่วงสมัยที่เรื่องถูกแต่งขึ้นหรือยุคสมัยที่ปรากฏในเรื่อง ผู้อ่านที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสังคมของเรื่องที่อ่านจะสามารถวิเคราะห์เนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัย ข้อจำกัด ค่านิยม และแนวคิดของตัวละครได้ รวมทั้งช่วยให้สามารถวิเคราะห์เรื่องได้อย่างมีเหตุผล 3) ประวัติความเป็นมาของผู้ประพันธ์ ผู้อ่านที่ทราบถึงประวัติความเป็นมาของผู้ประพันธ์จะสามารถทำความเข้าใจหลักการ แนวคิด ความเชื่อของผู้ประพันธ์ รวมไปถึงช่วยให้สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของผู้ประพันธ์ออกจากกันได้ 4) กลวิธีที่ใช้ในการประพันธ์ ผู้อ่านจะต้องรู้จักและเข้าใจกลวิธีที่ใช้ในการประพันธ์เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนประกอบการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง 5) สำนวนภาษา ผู้อ่านจำเป็นต้องพิจารณาสำนวนภาษาที่ใช้ในเรื่องอย่างละเอียดเพื่อนำมาวิเคราะห์ เนื่องจากผู้ประพันธ์อาจใช้คำหรือสำนวนที่มีความหมายโดยนัย หรือเป็นคำที่สามารถตีความได้หลายความหมาย 6) เนื้อเรื่อง ผู้อ่านจำเป็นต้องพิจารณาเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อวิเคราะห์แนวคิดหรือสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อ นอกจากนี้แล้วเนื้อเรื่องยังมีส่วนช่วยในการวิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ อีกด้วย 7) แนวคิดหลัก ผู้อ่านจำเป็นต้องพิจารณาเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อแยกแยะแนวคิดหลักของเรื่อง เหตุผลสนับสนุน รวมไปถึงข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะออกจากกัน และ 8) ข้อมูลสนับสนุน ผู้อ่านจะต้องอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อพิจารณาว่าส่วนใดคือข้อมูลหลักที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะนำเสนอ และส่วนใดคือข้อมูลสนับสนุนที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นหรือแนวคิดของตน

2.5. ทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์จำเป็นต้องอาศัยทักษะหลายประการประกอบกัน นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 209) กำหนดทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ทักษะการพิจารณารูปแบบของบทประพันธ์ว่าใช้รูปแบบใด
2. ทักษะการจำแนกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนๆ
3. ทักษะการพิจารณาว่าเนื้อเรื่องแต่ละส่วนประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง
4. ทักษะการพิจารณาวิธีการนำเสนอของผู้เขียน

พรอมา พิษยะสุนทร (2546: 23) กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้

1. การแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อความที่อ่าน
2. การพิจารณาความน่าเชื่อถือของเรื่องที่อ่าน
3. การแสดงปฏิกิริยาต่อเรื่องที่อ่าน ได้แก่ การใช้ปัญญาและอารมณ์หรือความประทับใจต่อ

เรื่องที่อ่าน

4. การนำไปใช้

สุวิทย์ มูลคำ (2546: 15) กล่าวถึงทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. การจัดเรียงข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดอย่างเป็นระบบเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ
2. การกำหนดแ่งมุมที่จะวิเคราะห์โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิม รวมทั้งลักษณะร่วม

ของกลุ่มข้อมูลบางกลุ่ม

3. การจัดหมวดหมู่ของแ่งมุมที่จะวิเคราะห์
4. การแจกแจงข้อมูลในแต่ละหมวดหมู่ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันของข้อมูล
5. การนำข้อมูลที่แจกแจงแล้วในแต่ละหมวดหมู่มาจัดให้เป็นระบบ
6. การพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างหมวดหมู่ หรือในหมวดหมู่เดียวกันในด้าน

ความมาก-น้อย ความสอดคล้อง-ขัดแย้ง ผลทางบวก-ทางลบ ความเป็นเหตุ-เป็นผล ลำดับต่อเนื่อง จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้

1. การพิจารณารูปแบบของเรื่องที่อ่าน
2. การจำแนกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนๆ เรียบเรียงและจัดหมวดหมู่
3. การพิจารณาว่าเนื้อเรื่องแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
4. การพิจารณากลวิธีการนำเสนอของผู้เขียน
5. การแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของผู้เขียน
6. การพิจารณาความน่าเชื่อถือของเรื่อง
7. การแสดงปฏิกิริยาต่อเรื่องที่อ่าน

2.6. หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำเป็นต้องกำหนดแนวทางหรือเกณฑ์ในการอ่านอย่างชัดเจน ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545: 50-51) กล่าวถึงการอ่านอย่างวิเคราะห์ไว้ว่าเป็นการอ่านที่ฝึกให้นักเรียน อ่านหนังสืออย่างมีวิจารณ์ญาณ แยกแยะองค์ประกอบในการเขียนด้านเนื้อหาและรูปแบบ เข้าใจ จุดประสงค์และแนวคิดของผู้เขียน รวมทั้งสามารถพิจารณาคัดเลือกสิ่งที่จะอ่านได้ การอ่านเชิงวิเคราะห์มีหลักปฏิบัติ ดังนี้

1. พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดเพื่อแยกแยะส่วนที่เป็นสาระสำคัญและส่วนขยายความ ค้นหาสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เพื่อทำความเข้าใจจุดประสงค์ที่แท้จริงของผู้เขียน

2. พิจารณาแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของเรื่องที่อ่าน เนื่องจากในบางครั้งผู้เขียนอาจ สอดแทรกข้อคิดเห็นเพื่อแสดงทัศนะของตนในข้อเท็จจริงที่นำเสนอ ดังนั้นผู้อ่านจึงจำเป็นต้อง พิจารณาว่าความคิดเห็นของผู้เขียนสมเหตุสมผลหรือไม่ ควรเห็นด้วยกับผู้เขียนหรือไม่

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (2547: 21) กำหนดหลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. จำแนกองค์ประกอบของสิ่งต่างๆได้อย่างถูกต้อง
2. จัดลำดับข้อมูลได้ถูกต้อง
3. เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างหมวดหมู่ได้ถูกต้อง

หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของบลูม (Bloom 1956, อ้างถึงใน สุเทพ อ่วมเจริญ, 2547: 36) สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. วิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง ความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของเรื่องหรือปรากฏการณ์
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ในเรื่อง
3. วิเคราะห์หลักการ หมายถึง ความสามารถในการหาหลักการของความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญในเรื่องว่าเกี่ยวข้องกันโดยอาศัยหลักการใด

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ในการอ่านเชิงวิเคราะห์แต่ละครั้งผู้อ่านจะต้องพิจารณาเนื้อเรื่องทีอ่านอย่างละเอียดโดยอาศัยหลักในการวิเคราะห์ 3 ประการได้แก่ องค์ประกอบ ความสัมพันธ์และหลักการเพื่อแยกแยะใจความสำคัญ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จัดลำดับข้อมูล และเปรียบเทียบข้อมูล

2.7. ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์

สังคมปัจจุบันเป็นยุคแห่งสารสนเทศที่หลากหลาย ข้อมูลและข่าวสารแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นผู้อ่านจึงจำเป็นต้องพิจารณาและตัดสินใจว่าเรื่องที่อ่านมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร มีอคติและมุ่งนำเสนอแนวคิดเพียงด้านเดียวหรือไม่ การอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้หลายประการดังนี้

กรมวิชาการ (2546ก: 10)กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านพัฒนาความคิดและสติปัญญา การฝึกแสดงความคิดเห็นช่วยให้ผู้อ่านรู้จักคิดเป็น และยิ่งถือเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญาเพื่อแสดงออกถึงความคิดเห็นของตน ดังนั้นการจะถ่ายทอดความคิดเห็นได้นั้นจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ต่างเพื่อนำมาเปรียบเทียบและพัฒนาความสามารถของตนเอง และนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต

วัชร บวรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2542: 45) สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้อ่านทราบว่าเนื้อหาหรือข้อมูลที่กำลังอ่าน ส่วนใดคือข้อเท็จจริง ส่วนใดคือข้อคิดเห็น
2. ช่วยให้ผู้อ่านเป็นคนใฝ่รู้ ติดตามข่าวสารต่างๆอยู่เสมอ
3. ช่วยให้ผู้อ่านมีวิสัยทัศน์กว้างขึ้น
4. ช่วยให้ผู้อ่านไม่ยึดติดกับข้อมูลหรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลแหล่งเดียว
5. ช่วยให้ผู้อ่านไม่หลงเชื่อคำโน้มน้าวชวนเชื่อจากโฆษณาต่าง ๆ

6. ช่วยให้ผู้อ่านรู้จักคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล รอบคอบ ซึ่งผลดีต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีประโยชน์หลายประการ เช่น ช่วยให้ผู้อ่านสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้กว้างขวาง ช่วยพัฒนาทักษะการคิดของผู้อ่าน เป็นต้น

2.8. การวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการประเมินความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำเป็นจะต้องอาศัยหลักการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและสามารถตัดสินได้อย่างชัดเจน โดยกรมวิชาการ (2545: 41) กล่าวถึงหลักการวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์จากกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกันได้ถูกต้อง
2. สามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล
3. สามารถเลือกใช้สำนวนภาษาในการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล
5. สามารถยกเหตุผลมาประกอบในการประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

กรมวิชาการ (2546ก: 218) กำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. พิจารณาจากความถูกต้องของการวิเคราะห์คำ วลี หรือประโยค และประเมินผลด้านเหตุผลจากการวิเคราะห์แนวคิดของผู้ประพันธ์จากเรื่องที่อ่าน รวมไปถึงการประเมินความสนใจและความตั้งใจในการทำงาน

2. ให้นักเรียนอ่านงานเขียนประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ เรื่องสั้น สารคดี บทความ แล้วสรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนภาษาที่สั้น กระชับ และได้ใจความ

3. ให้นักเรียนอ่านงานเขียนประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ เรื่องสั้น สารคดี บทความ และวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน

4. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากการอ่านงานเขียนประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ เรื่องสั้น สารคดี บทความ ได้ถูกต้องตามแบบที่กำหนด

5. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์จากการอ่านงานเขียนประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ เรื่องสั้น สารคดี บทความ ได้

จากการศึกษาหลักการวัดและประเมินผลทางการอ่านเชิงวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ในการวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์สามารถทำได้โดยประเมินจากความสามารถในการแยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง ความถูกต้องในการวิเคราะห์คำศัพท์ การวิเคราะห์แนวคิดของผู้แต่ง ความตั้งใจในการทำงาน การสรุปความได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด การวิเคราะห์วิจารณ์อย่างถูกต้องและมีเหตุผล การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ต่อเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล การประเมินคุณค่าของสิ่งทีอ่านได้อย่างมีเหตุผล และการเลือกใช้สำนวนภาษาในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม

3. วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

3.1. ความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่นถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญของแต่ละพื้นที่ มีขอบเขตความหมายแตกต่างกันออกไป นักวิชาการหลายท่านได้นิยามความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่นไว้หลากหลาย ดังนี้

ธวัช ปุณโณทก (2525: 8) นิยามความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่นไว้ว่า เป็นวรรณกรรม ที่ปรากฏในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย มีลักษณะแตกต่างจากวรรณคดีแบบฉบับ เนื่องจากวรรณกรรมสร้างขึ้นโดยคนในท้องถิ่นเพื่อใช้ภายในถิ่นของตน และชาวบ้านในท้องถิ่นช่วยกันอนุรักษ์ โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางจึงส่งผลให้วรรณกรรมท้องถิ่นมีเนื้อหาและคตินิยมเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

กตัญญู ชูชื่น (2550: 4) นิยามความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่นไว้ว่า เป็นวรรณกรรมพื้นบ้าน ซึ่งชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่นร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อใช้อ่านหรือเล่าสู่กันฟัง รูปแบบการแต่งจะขึ้นอยู่กับความนิยมของแต่ละท้องถิ่น โดยมักจะมีเนื้อเรื่องอิงหลักความเชื่อทางพระพุทธศาสนา อาจมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นเรื่องเล่าปากต่อปากที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่ามุขปาฐะก็ได้

ภารดี มีเจริญ (2550: 67) สรุปความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่นไว้ว่า เรื่องที่เล่าหรือเรื่องราวที่สร้างขึ้นโดยคนในท้องถิ่นที่เล่าสืบทอดกันมาแบบปากต่อปากหรือมีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์ อักษร อาจมีลักษณะเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ มีความแตกต่างจากวรรณคดีแบบฉบับ

จึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมท้องถิ่น หมายถึง เรื่องราวที่สร้างขึ้นโดยคนในท้องถิ่น เพื่อใช้อ่านหรือเล่าสู่กันฟัง ในรูปแบบวรรณกรรมลายลักษณ์และวรรณกรรมมุขปาฐะ ภาษาและฉันทลักษณ์ที่ใช้ในการแต่งขึ้นอยู่กับความนิยมของท้องถิ่น มีลักษณะแตกต่างจากวรรณกรรมแบบฉบับ และมีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับหลักความเชื่อทางศาสนาและแสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น

3.2. คุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่นถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยแสดงถึงตัวตนและความเป็นมาของแต่ละชุมชน นอกจากนี้แล้ววรรณกรรมท้องถิ่นยังมีคุณค่าและความสำคัญอีกหลายประการตามที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ เช่น

บุปผา ทวีสุข (2528: 8-10) กล่าวว่าคุณค่าของวรรณกรรมท้องถิ่นสามารถพิจารณาได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ด้านผู้เป็นเจ้าของข้อมูล จะได้รับประโยชน์จากวรรณกรรมท้องถิ่นโดยตรง วรรณกรรมบางประเภทต้องการให้เจ้าของได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน บางประเภทต้องการสอนคติธรรมหรือการปฏิบัติตัวตามครรลองของสังคม

2. ด้านผู้ศึกษาข้อมูล เมื่อศึกษาวรรณกรรมของสังคมใดสังคมหนึ่งก็จะช่วยให้เข้าใจสังคมนั้นได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น การช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ลักษณะของครอบครัวไทย การเข้าใจค่านิยมของสังคมในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นค่านิยม ความงาม คุณธรรม เป็นต้น

ปรียา ทิรัญประดิษฐ์ และสมเกียรติ วัฒนพานิชกุล (2555: 13-14) เสนอว่า ความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นเกิดจากปัจจัยสำคัญคือผู้แต่งซึ่งถ่ายทอดแนวคิดและภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนลงในวรรณกรรม สามารถสรุปความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นได้ดังนี้

1. สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่นเปรียบเหมือนกระจกสะท้อนวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นซึ่งผู้แต่งเรียบเรียงเรื่องราวอย่างบรรจง ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดผ่านทางภาษา มีคุณค่าต่อผู้อ่าน ผู้ฟัง รวมถึงไปถึงผู้ศึกษาวรรณกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า วรรณกรรมท้องถิ่นช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรมประจำถิ่นและช่วยให้ผู้อ่าน ผู้ฟังตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของท้องถิ่น

2. สะท้อนความนึกคิดของคนในท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่นคือวรรณกรรมที่สร้างสรรค์โดยคนในท้องถิ่นนั้น วรรณกรรมที่เกิดขึ้นจึงแสดงให้เห็นถึงความคิดและประสบการณ์ในชีวิตของผู้แต่ง อาจสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเชื่อในท้องถิ่น หรือความนึกคิดที่เป็นประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น หรือผู้อ่าน ผู้ฟัง

3. สะท้อนเรื่องราวทางประวัติศาสตร์

วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นเครื่องบันทึกข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นภาพของท้องถิ่นในอดีตได้ชัดเจนขึ้น และวรรณกรรมท้องถิ่นบางเรื่องยังเป็นเครื่องพิสูจน์ความเกี่ยวพันทางประวัติศาสตร์ระหว่างท้องถิ่นหรือประเทศใกล้เคียง

4. เป็นมรดกทางภาษา

วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นมรดกทางภาษาซึ่งใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ของคนในท้องถิ่น รวมทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการศึกษาตัวอักษรภาษาถิ่นและพัฒนาการของตัวอักษร สามารถกล่าวได้ว่า วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยแสดงให้เห็นถึงความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม ตลอดจนความเป็นมาของภาษาถิ่นและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ช่วยให้คนในปัจจุบันสามารถเห็นภาพ เรียนรู้ และเข้าใจเรื่องราวในอดีตได้เป็นอย่างดี

3.3. ลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่นถือเป็นวรรณกรรมที่มีความโดดเด่น มีลักษณะแตกต่างจากวรรณกรรมอื่นอย่างชัดเจน

ธวัช ปุณโณทก (2525: 8-9) สรุปลักษณะสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. คนในท้องถิ่นเป็นผู้อนุรักษ์
2. มีวัดเป็นศูนย์กลางของวรรณกรรมท้องถิ่น
3. มีลักษณะเป็นนิทานคติธรรม
4. ฉันทลักษณ์ที่ใช้เป็นฉันทลักษณ์ที่นิยมในท้องถิ่นนั้นๆ
5. ใช้ภาษาของท้องถิ่น

กตัญญู ชูชื่น (2550: 5) กล่าวถึงคุณลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เป็นวรรณกรรมที่ผู้คนในแต่ละท้องถิ่นแต่งขึ้นเพื่อใช้อ่านหรือเล่าสู่กันฟังในชุมชนของตน
2. ผู้คนในท้องถิ่นร่วมกันอนุรักษ์
3. วัดเป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เนื้อเรื่องมักเกี่ยวข้องกับคติธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนา
5. รูปแบบฉันทลักษณ์เรียบง่ายไม่ซับซ้อน ขึ้นอยู่กับความนิยมในแต่ละท้องถิ่น
6. ใช้ตัวอักษรและภาษาในแต่ละถิ่น

สามารถสรุปได้ว่า วรรณกรรมท้องถิ่นมีลักษณะเป็นวรรณกรรมที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเล่าสู่กันฟัง ในท้องถิ่นของตนและสืบทอดต่อกันมาโดยคนในพื้นที่นั้น ๆ มีวัดเป็นจุดศูนย์กลางในการเก็บรักษา ภาษาและตัวอักษรที่ใช้เป็นภาษาถิ่น มักมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคติธรรมทางพุทธศาสนา รูปแบบและ ลักษณะคำประพันธ์ที่ใช้เป็นรูปแบบที่เป็นที่นิยมในท้องถิ่น มีความเรียบง่ายไม่ซับซ้อน

3.4. ประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่นสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่เลือกใช้ นักวิชาการที่กล่าวถึงการแบ่งประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่น ได้แก่

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2518: 2-3) เสนอว่า การแบ่งประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่นสามารถแบ่งได้แตกต่างกันไปตามเกณฑ์ที่ใช้ ดังนี้

1. แบ่งตามลักษณะรูปแบบ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.1 วรรณกรรมร้อยแก้ว

1.2 วรรณกรรมร้อยกรอง

2. แบ่งตามลักษณะการถ่ายทอด ดังนี้

2.1 วรรณกรรมมุขปาฐะ หมายถึง วรรณกรรมที่ถ่ายทอดต่อกันมาผ่านการบอกเล่า ไม่ได้จดบันทึกลงบนวัตถุ หรือถ่ายทอดเรื่องราวด้วยลายลักษณ์

2.2 วรรณกรรมลายลักษณ์อักษร หมายถึง วรรณกรรมที่สืบทอดต่อกันมาโดยใช้การบันทึกไว้บนวัตถุต่างๆ เช่น แท่งหิน สมุดข่อย ใบลาน เป็นต้น

3. แบ่งตามลักษณะของเนื้อหา ได้แก่

3.1 วรรณกรรมพุทธศาสนา

3.2 วรรณกรรมประวัติศาสตร์

3.3 วรรณกรรมคำสอน

3.4 วรรณกรรมเบ็ดเตล็ด

กัตถัญญ ชูชื่น (2550: 6) แบ่งประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่นออกเป็น 2 ลักษณะ พิจารณาจากวิธีการสืบทอดและลักษณะของเนื้อหา ดังนี้

1. วรรณกรรมท้องถิ่นแบ่งตามวิธีการสืบทอด สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1 วรรณกรรมมุขปาฐะ หมายถึง วรรณกรรมที่สืบทอดต่อกันมาผ่านการเล่าสู่กันแบบปากต่อปาก อาศัยการจดจำต่อกันมาโดยไม่มีการจดบันทึก เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงพื้นบ้าน สุภาษิต คำคม นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น

1.2 วรรณกรรมลายลักษณ์อักษร หมายถึง วรรณกรรมที่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเนื่องจากเป็นเรื่องราวที่จดจำได้ยาก มักเก็บรวบรวมไว้ที่วัด เช่น คำสวดวิญญู ตำรายา ตำราสมุนไพร ตำราโหราศาสตร์ เป็นต้น

2. วรรณกรรมท้องถิ่นแบ่งตามลักษณะของเนื้อหา สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

2.1 วรรณกรรมศาสนา หมายถึง วรรณกรรมท้องถิ่นที่กล่าวถึงคำสอน ประเพณีและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เรื่องราวทางศาสนาอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คติธรรม เช่น คติความเชื่อเรื่องผี (บรรพบุรุษ) พิธีกรรมตามแบบลัทธิพราหมณ์ เป็นต้น

2.2 วรรณกรรมชาวบ้าน หมายถึง วรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน มักมีลักษณะเป็นมุขปาฐะ อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คดีโลก เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

จากประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่นข้างต้น สรุปได้ว่า วรรณกรรมท้องถิ่นสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภท ได้แก่ วรรณกรรมท้องถิ่นที่ใช้คำประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว วรรณกรรมท้องถิ่นที่ใช้คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง วรรณกรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันโดยใช้การบอกเล่า วรรณกรรมท้องถิ่นที่สืบทอดโดยการจดบันทึก วรรณกรรมท้องถิ่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับศาสนา และวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คน ไม่ว่าจะ เป็นคำสั่งสอน ประวัติศาสตร์ความเป็นมา และอื่น ๆ โดยประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่นดังนี้ 1) ลักษณะของวรรณกรรม 2) ลักษณะการสืบทอด และ 3) ลักษณะของเนื้อหา

3.5. แนวทางการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้

วรรณกรรมท้องถิ่นนอกจากจะมีประโยชน์ในฐานะเครื่องบันทึกประวัติศาสตร์และแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนแล้ว วรรณกรรมท้องถิ่นยังมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้อีกด้วย โดยสามารถนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ได้

กรมวิชาการ (2546ก: 341-342) กล่าวถึงแนวทางใช้วรรณกรรมท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. วรรณกรรมท้องถิ่นที่นำมาประกอบการจัดการเรียนรู้จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับสังคมหรือชุมชนของนักเรียน เป็นเรื่องที่ครูผู้สอนและนักเรียนรู้จักดี
2. วรรณกรรมที่นำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ควรจะเป็นวรรณกรรมที่มีความแพร่หลายในท้องถิ่นหรือมีที่มาจากท้องถิ่นนั้นๆ เช่น วรรณกรรมท้องถิ่นภาคอีสาน วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เป็นต้น
3. วรรณกรรมที่นำมาใช้จะต้องมีเนื้อหาที่เหมาะสมต่อระดับของนักเรียน
4. วรรณกรรมท้องถิ่นบางเรื่องแม้จะมีความแพร่หลาย มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นและมีเนื้อหาเกี่ยวกับแง่มุมของชีวิตหลายประการ แต่ครูผู้สอนก็จำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือก ประเด็นหรือแง่มุมที่เหมาะสมกับนักเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

ภารดี มีเจริญ (2550: 71) เสนอว่า การนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำเป็นจะต้องพิจารณา ดังนี้

1. เรื่องที่มีผู้เรียบเรียงไว้แล้ว ครูผู้สอนต้องคัดเลือกเรื่องที่เรียบเรียงได้ถูกต้องสมบูรณ์ตามความเดิมที่เคยได้ยิน หากไม่ถูกต้องหรือมีเนื้อหาไม่ครบถ้วน ครูผู้สอนควรแนะนำให้นักเรียนอ่านเพิ่มเติม
2. ครูนำเค้าเรื่องเดิมมาเรียบเรียงใหม่ การนำวรรณกรรมมาเรียบเรียงใหม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้อ่านทราบ ในบางท้องถิ่นที่ยังมีวรรณกรรมมุขปาฐะอยู่เป็นจำนวนมาก การที่ครูนำมาเรียบเรียงเป็นลายลักษณ์อักษรถือเป็นการช่วยอนุรักษ์และสืบทอดวรรณกรรมท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง โดยการเรียบเรียงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักสำคัญคือ การคงเค้าเดิมของเรื่องให้ได้มากที่สุด

3. นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ การนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม โดยครูผู้สอนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดเค้าโครงเรื่อง รูปแบบคำประพันธ์ กลวิธีในการนำเสนอ เป็นต้น

สามารถสรุปได้ว่า ในการนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องคัดเลือกวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของนักเรียน รู้จักกันแพร่หลายในท้องถิ่น และมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยรูปแบบของการนำมาใช้สามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ วรรณกรรมท้องถิ่นที่มีผู้เรียบเรียงไว้แล้ว วรรณกรรมท้องถิ่นที่ครูผู้สอนเรียบเรียงขึ้น และ วรรณกรรมท้องถิ่นที่นักเรียนเป็นผู้เรียบเรียง

3.6. วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ภาคอีสานหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือถือเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตแบบสังคมหลายวัฒนธรรม มีภูมิลำเนาทอดแทรกผสมผสาน บางกลุ่มยึดมั่นในจารีตดั้งเดิมของชาติพันธุ์ แต่ก็ยังมีอีกหลายกลุ่มที่ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเข้าหากันอย่างประนีประนอม (ธวัช ปุณโณทก, 2537: 1) ภาคอีสานประกอบด้วย 19 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ เลย บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย กากะขิ่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สกลนคร นครพนม มุกดาหาร โยโสธร อำนาจเจริญ และหนองบัวลำภู

เนื่องจากภาคอีสานเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางธรรมชาติและวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2554) จึงได้กำหนดเขตพื้นที่จังหวัดที่มีศักยภาพโดดเด่นใกล้เคียงกัน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยแบ่งเขตพื้นที่ภาคอีสานออกดังนี้

1. กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วย 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ

2. กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ประกอบด้วย 6 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี

วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานประเภทมุขปาฐะ

วรรณกรรมท้องถิ่นหรือเรื่องเล่าในภาคอีสานมีมากมายหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นนิทาน ตำนานพื้นบ้าน ปริศนาคำทาย เป็นต้น ซึ่งวรรณกรรมเหล่านี้ล้วนแต่มีคุณค่าในฐานะมรดกทางภูมิปัญญาที่ช่วยสะท้อนให้เห็นความเป็นมาของสังคมนั้น

ธวัช ปุณโณทก (2537: 29-40) กล่าวถึงวรรณกรรมมุขปาฐะที่สำคัญของภาคอีสานไว้ดังนี้

1. คำทวย หมายถึง ปริศนาคำทายที่นิยมเล่นกันระหว่างบุคคลโดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก ๆ คำทวยอีสานจะมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ แต่จะประกอบด้วยองค์ประกอบที่คล้ายกัน ดังนี้

1.1. บอกสมญาหรือบอกตัวปริศนาด้วยสัญลักษณ์หรือความหมายโดยนัย

1.2. พรรณนาลักษณะหรือบอกรูปพรรณสัณฐานขยายความตัวปริศนา

1.3. จุดบอดหรือจุดสะดุดใจเพื่ออธิบายเพิ่มเติม ด้วยคำในเชิงเปรียบเทียบซึ่งอาจทำให้ผู้ทนายเกิดความสับสน

1.4. บทสรุปหรือคำถามที่ชัดเจน เช่น แม่นือหยัง (คืออะไร)

1.5. คำตอบหรือคำเฉลย

2. คำผญา หมายถึง สำนวนสุภาษิตที่นิยมพูดกัน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1. คำผญาที่ใช้พูดเกี่ยวพาราสีระหว่างหนุ่มสาวหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ผญาเครือ มักใช้คำที่มีความหมายโดยนัย เนื่องจากเป็นคำที่มีความหมายดี มีคารมคมคาย และมีความหมายหลายแง่มุม

2.2. คำผญาที่ผู้ใหญ่ใช้สั่งสอนบุตรหลาน มีเนื้อหามุ่งให้คติสอนใจ มักเป็นคำผญาที่จำสืบทอดกันมา หรือจดจำมาจากหมอลำ คำเทศน์ของภิกษุ สำนวนในวรรณกรรม

3. เพลงเด็ก หมายถึง บทร้องเล่นที่สืบทอดต่อกันมาโดยไม่ทราบแน่ชัดว่าใครเป็นผู้แต่ง มีจุดประสงค์เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ร้องและผู้ฟัง เนื้อหาของเพลงเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น สามารถแบ่งได้ดังนี้

3.1. เพลงกล่อมลูก หมายถึง บทร้องที่แต่งขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการร้องกล่อมเด็ก เนื้อร้องกล่าวถึงวิถีชีวิตของบุคคลในครอบครัว

3.2. เพลงปลอบเด็ก หมายถึง บทร้องที่ใช้ร้องเล่นเพื่อหยอกล้อลูกในการ ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น อาบน้ำ ป้อนข้าว เป็นต้น

3.3. เพลงประกอบการเล่น หมายถึง บทร้องประกอบการเล่นกันเองระหว่างเด็ก ๆ เพื่อให้จังหวะและเพิ่มความสนุกสนาน

4. เพลงพื้นบ้านอีสาน เนื่องจากภาคอีสานถือเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มชนหลากหลายวัฒนธรรมอาศัยอยู่ร่วมกัน เพลงพื้นบ้านจึงมีความหลากหลายตามไปด้วย สามารถแบ่งเพลงพื้นบ้านอีสานตามกลุ่มวัฒนธรรมดังนี้

4.1. เพลงพื้นบ้านของกลุ่มวัฒนธรรมไทย-ลาว ได้แก่ ลำและเซ็ง

4.2. เพลงพื้นบ้านของกลุ่มวัฒนธรรมเขมร-ส่วย (กูย) ได้แก่ เจริญและกันตรึม

4.3. เพลงพื้นบ้านของกลุ่มวัฒนธรรมไทยโคราช ได้แก่ เพลงโคราช

5. นิทานหรือเรื่องเล่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมา ไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง ฉันทลักษณ์ที่ใช้เป็นฉันทลักษณ์ท้องถิ่น โครงสารหรือกลอนลำ กาพย์หรือกาพย์เซ็ง สามารถแบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้านด้วยเนื้อหาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งได้ดังนี้

5.1. นิทานมหัศจรรย์หรือนิทานประโลมโลก

5.2. นิทานวีรบุรุษ หมายถึง เรื่องเล่าที่มีโครงเรื่องตามแนวปาฏิหาริย์แต่กล่าวถึงชื่อบุคคลสำคัญในท้องถิ่นหรือบุคคลในประวัติศาสตร์

5.3. นิทานประจำถิ่น หมายถึง เรื่องเล่าที่อธิบายความเป็นมาของท้องถิ่น แม้จะมีโครงเรื่องตามแนวปาฏิหาริย์แต่ปรากฏชื่อของสถานที่หรือโบราณสถานที่มีอยู่จริง หรือบางเรื่องอาจผูกโยงเนื้อหาในวรรณคดีกับชื่อสถานที่ในท้องถิ่น

5.4. นิทานอธิบายเหตุ หมายถึง เรื่องเล่าที่อธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติรูปร่างของสัตว์ พิธีกรรมต่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบข้อสงสัย

5.5. นิทานเทพนิยาย หมายถึง เรื่องเล่าที่อธิบายความเป็นมาของโลกและจักรวาล (ตามทัศนะและความเชื่อของไทย) โดยอิงกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์

5.6. นิทานคติธรรม หมายถึง เรื่องเล่าที่อิงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่องเล่าสอนใจโดยนำเนื้อหาจากชาดกมาปรับปรุง หรือเรื่องเล่าคติอื่นที่มุ่งสอนการปฏิบัติตน

5.7. นิทานมุกตลก หมายถึง เรื่องเล่าที่มุ่งสร้างความขำขัน เป็นนิทานสั้นตอนเดียว จบหรือสองตอนจบ

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วรรณกรรมมุขปาฐะหรือวรรณกรรมเรื่องเล่าที่สำคัญในภาคอีสาน สามารถแบ่งได้ 5 ประเภทดังนี้ 1) คำทวย 2) คำผญาหรือสุภาษิต ประกอบด้วย คำผญาที่ใช้พูดเกี่ยวพาราสี และคำผญาที่ใช้สั่งสอน 3) เพลงเด็ก ประกอบด้วย เพลงกล่อมลูก เพลงปลอบเด็ก และเพลงประกอบการละเล่น 4) เพลงพื้นบ้าน ประกอบด้วย ลำ เเซ็ง เจริง กันตรึม และเพลงโคราช 5) นิทานพื้นบ้าน ประกอบด้วย นิทานมหัศจรรย์นิทานวีรบุรุษ นิทานประจำถิ่น นิทานอธิบายเหตุ นิทานเทพ นิยายนิทานคติธรรม และนิทานมุกตลก

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกนำเนื้อหาจากวรรณกรรมที่มีลักษณะเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะหรือวรรณกรรมเรื่องเล่า คัดเลือกจากวรรณกรรมท้องถิ่นประจำจังหวัดในเขตพื้นที่อีสานใต้ ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี รวม 6 จังหวัดและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการวิเคราะห์วรรณกรรม (ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ, 2545: 128) ซึ่งผู้อ่านจำเป็นจะต้องพิจารณางานเขียนในด้านความเป็นมาของหนังสือและประวัติของผู้แต่ง แนวคิดหรือวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง รูปแบบคำประพันธ์ เนื้อเรื่อง รวมไปถึงองค์ประกอบต่างๆภายในเรื่อง เช่น ฉาก ตัวละคร โครงเรื่อง วิธีการเล่าเรื่อง เป็นต้น ผู้วิจัยจึงเลือกวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีองค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่ วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทตำนานและนิทานพื้นบ้าน มาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ แต่เนื่องจากวรรณกรรมมุขปาฐะเป็นวรรณกรรมที่ไม่มีการจดบันทึกไว้อย่างชัดเจน ส่งผลให้วรรณกรรมเรื่องเดียวกันมีเนื้อหาแตกต่างกันตามผู้เล่าหรือแหล่งที่มา ผู้วิจัยจึงเลือกวรรณกรรมท้องถิ่นประเภทตำนานและนิทานพื้นบ้านจากแหล่งที่มาที่มีความน่าเชื่อถือ คือ หนังสือชุดวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาของจังหวัดในเขตพื้นที่อีสานใต้ จัดทำโดยคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2542)

ดังนั้น วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ในงานวิจัยครั้งนี้จึงหมายถึง วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทตำนานและนิทานพื้นบ้านประจำจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี และคัดเลือกเนื้อหาจากตำนานและนิทานพื้นบ้านที่มีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียนตามหลักการคัดเลือกบทอ่าน (บันลือ พุกกะวัน, 2545: 96-97) มาประกอบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่

1. ตำนานภูแลนคา (จังหวัดชัยภูมิ)
2. ตำนานเมืองเวียงจันทน์และเมืองนครราชสีมา(จังหวัดนครราชสีมา)
3. นิทานเรื่องท้าวปาจิตต์กับนางอรพิม (จังหวัดบุรีรัมย์)
4. ตำนานปราสาทนางบัวตุม (จังหวัดสุรินทร์)
5. นิทานเรื่องไต่บอดกับไต่เป (จังหวัดสุรินทร์)

6. ตำนานเมืองยางขุมน้อย (จังหวัดศรีสะเกษ)
7. ตำนานพระนางศรีสระम्म (จังหวัดศรีสะเกษ)
8. ตำนานแม่น้ำ (จังหวัดอุบลราชธานี)

4. การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

4.1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2554: 224) กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ว่าเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ของฟรานซิส พี. โรบินสัน โดยเพิ่มขั้นตอนการจดบันทึก (R-Record) หลังจากทีนักเรียนได้อ่านเนื้อเรื่อง และปรับเปลี่ยนขั้นการทบทวน (R-Review) ให้เป็นขั้นวิเคราะห์บทอ่าน (R-Reflect) เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดของเรื่องทีอ่านได้เร็วขึ้น รวมทั้งยังสามารถทบทวนและแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องทีอ่านได้

ศศิธร ไชยเทศ (2554: 26) กล่าวถึงความหมายของเทคนิค SQ4R ว่าเป็นวิธีการสอนอ่านที่เป็นระบบ ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน การตีความ การขยายความ สรุปและจับใจความจากเรื่องทีอ่านด้วยตนเอง โดยเน้นการอ่านซ้ำจนเข้าใจและจดจำเนื้อเรื่องได้

เมขลา ลือโสภา (2555: 5) สรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ว่าเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการอ่านในการสร้างความรู้และความคิด เป็นวิธีการสอนการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน สามารถคาดเดาหลักการของเรื่องทีอ่านได้ รวมทั้งจดจำสิ่งทีอ่านได้อย่างรวดเร็ว

สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R หมายถึง เทคนิคการจัดการเรียนรู้ทีพัฒนารูปแบบมาจากเทคนิค SQ3R โดยเพิ่มขั้นตอนการจดบันทึก (R-Record) หลังจากการอ่านเนื้อเรื่อง และเปลี่ยนจากขั้นการทบทวน (R-Review) เป็นขั้นวิเคราะห์เรื่องทีอ่าน (R-Reflect) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ทีเหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการสอนอ่านเนื่องจากเทคนิค SQ4R มีขั้นตอนการอ่านทีเรียงลำดับกันอย่างเป็นระบบ จึงช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาแนวคิดของเรื่องทีอ่าน สร้างความรู้ และความคิดจากการอ่านได้ด้วยตนเอง รวมทั้งจดจำเนื้อหาทีอ่านได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4.2. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R

การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคทีมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน โดยกำหนดสิ่งทีจะต้องทำในแต่ละขั้นตอนไว้อย่างละเอียด ดังนี้

สนธยา พลิตี (2548: 10-11) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง การเสนอสิ่งเร้าเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน โดยดำเนินการตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ดังนี้

S-Survey หมายถึง นักเรียนอ่านเนื้อหาในสื่อการจัดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วๆ ด้วยเวลาอ่านประมาณ 1-5 นาที

Q-Question หมายถึง นักเรียนตั้งคำถามที่ได้จากการอ่านในรอบแรก โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำในการตั้งคำถาม แล้วเขียนคำถามลงในกระดาษ

R₁-Read หมายถึง นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้งรอบอย่างละเอียดเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้

R₂-Record หมายถึง นักเรียนจดบันทึกคำตอบที่ได้จากการอ่านในขั้น R₁ ลงในกระดาษ โดยจดบันทึกเฉพาะสิ่งที่จำเป็นและเป็นใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง ด้วยภาษาที่กระชับ

R₃-Recite หมายถึง นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านลงในกระดาษ

R₄-Reflect หมายถึง นักเรียนแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน เชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิม

ขั้นที่ 3 สรุปและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและประเมินผลการปฏิบัติ
 สุนทร สันธพานนท์ (2554: 227) กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 S-Survey หมายถึง การสำรวจอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ทราบขอบเขตของเนื้อหา

ขั้นที่ 2 Q-Question หมายถึง การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ย่านในขณะที่อ่านเพื่อให้จดจ่อกับเนื้อหาที่ย่าน

ขั้นที่ 3 R-Read หมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ โดยพิจารณาจากคำที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรที่แตกต่างจากคำอื่น ภาพประกอบ อาจทำเครื่องหมายหรือจดบันทึกคำสำคัญไว้ด้านข้างของกระดาษ

ขั้นที่ 4 R-Record หมายถึง การอ่านทวนซ้ำเพื่อบันทึกคำตอบที่ได้จากขั้นที่ 3 เป็นการจดบันทึกเฉพาะข้อความสำคัญแบบบันทึกย่อ

ขั้นที่ 5 R-Recite หมายถึง การสรุปใจความสำคัญของเรื่องด้วยภาษาของตนเอง

ขั้นที่ 6 R-Reflect หมายถึง การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่ย่าน และแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

เมฆลา ลือโสภา (2555: 5) กล่าวถึงขั้นตอนของเทคนิค SQ4R ไว้ว่า เทคนิค SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 Survey .นักเรียนสำรวจใจความสำคัญของเรื่องที่ย่านด้วยการอ่านอย่างคร่าวๆ

ขั้นที่ 2 Question นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่ย่าน

ขั้นที่ 3 Read นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอีกครั้งอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบ

ขั้นที่ 4 Record นักเรียนบันทึกคำตอบและสาระสำคัญของเรื่องที่ย่าน

ขั้นที่ 5 Recite นักเรียนเล่าเรื่องจากสิ่งที่ได้จดบันทึก

ขั้นที่ 6 Reflect นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ย่าน

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียนครูผู้สอนจำเป็นต้องดึงความสนใจของนักเรียนรวมถึงแนะนำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยละเอียด เมื่อเข้าสู่ขั้นสอนจะประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่1 S-Survey การอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ โดยใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที เพื่อสำรวจขอบเขตและใจความสำคัญของเรื่องที่ย่าน ขั้นที่ 2

Q-Question การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 R-Read การอ่านเรื่องอย่างละเอียดโดยพิจารณาจากภาพประกอบหรือตัวอักษรที่มีลักษณะแตกต่างจากคำอื่น เพื่อตอบคำถาม ขั้นที่ 4 R-Record การบันทึกคำตอบที่ได้ลงในกระดาษโดยบันทึกเฉพาะข้อความสำคัญด้วยภาษาที่สั้น กระชับ ขั้นที่ 5 R-Recite การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านด้วยการเขียนสรุปโดยใช้สำนวนของตนเอง การเขียนแผนผังความคิด หรือการเล่าเรื่อง ขั้นที่ 6 R-Reflect การเชื่อมโยงความรู้ การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน และขั้นสรุปผล ครูผู้สอนจำเป็นต้องสรุปผลการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงร่วมกันประเมินผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน

4.3. ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R

เทคนิค SQ4R เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดไปพร้อมกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้วิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงประโยชน์ของเทคนิค SQ4R ไว้ดังนี้

สุคนธ์ สีนธพานนท์ และคณะ (2546: 290) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า เนื่องจากการตั้งคำถามช่วยทำให้นักเรียนได้แนวคิดและเกิดความพยายามในการอ่านเพื่อตอบคำถาม หรืออาจกล่าวได้ว่าคำถามมีส่วนช่วยทำให้นักเรียนมีแนวทางในการอ่านที่ชัดเจน และอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้

สุนทร อุทุมหาราช (2547: 48) เสนอว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดี รวมทั้งยังสามารถตั้งคำถามที่มีส่วนช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องเนื่องจากคำถามที่ตั้งขึ้นช่วยทำให้อ่านมีจุดประสงค์ในการอ่าน มีเป้าหมายในการอ่านที่ชัดเจน ไม่หลงประเด็น

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556: 51-52) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเป็นระบบช่วยทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ รวมทั้งยังช่วยสนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความกระตือรือร้นในการเรียน

จากข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการอ่าน เนื่องจากเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนและเป็นระบบ จึงมีส่วนช่วยทำให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่านได้ง่ายโดยนักเรียนอาศัยคำถามที่ตั้งขึ้นเป็นแนวทางในการอ่านซึ่งช่วยให้มีจุดประสงค์ในการอ่านและเป้าหมายในการอ่านที่ชัดเจนไม่หลงประเด็น นอกจากนี้แล้วการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ หรือการคิดที่อาศัยทักษะการคิดที่ซับซ้อนอื่นๆ และยังช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและกล้าแสดงความคิดเห็นอีกด้วย

4.4. ข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R

แม้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R จะมีประโยชน์หลายประการ แต่ยังมีข้อจำกัดที่ครูผู้สอนที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคนี้จำเป็นต้องคำนึงถึง บำเพ็ญ มาตรการ (2554: 35) กล่าวถึงข้อจำกัดของเทคนิคการสอนไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญด้านทักษะทางภาษา เพื่อช่วยเหลือและชี้แนะเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ

2. ครูผู้สอนจะต้องจัดเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน รวมทั้งยังต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์เดิมของนักเรียน

3. เทคนิคการสอนนี้ไม่มีขั้นตอนสำหรับการสอนคำศัพท์หรือโครงสร้างทางภาษา ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องสอดแทรกความรู้เหล่านั้นลงในช่วงเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากนักเรียนในวัยประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นยังจำเป็นต้องเรียนรู้และทบทวนคำศัพท์และโครงสร้างทางภาษา

ดังนั้น สามารถสรุปข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ได้ว่า เทคนิค SQ4R เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ขาดการให้ความรู้ในเรื่องคำศัพท์ เนื่องจากไม่มีขั้นตอนสำหรับการสอนคำศัพท์หรือโครงสร้างทางภาษา ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ด้านทักษะทางภาษา คำศัพท์ และโครงสร้างทางภาษา สำหรับให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังต้องจัดเตรียมบทอ่านให้มีความเหมาะสมตรงตามความสนใจและสอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน

ระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชลธิดา จันทร์แก้ว (2549) ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus โดยมีจุดประสงค์พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลบางสะพาน ตำบลกำเนิดนพคุณ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 33 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากห้องเรียนที่

ผู้ศึกษาสามารถจัดการชั้นเรียนได้อย่างดี สามารถควบคุมดูแลบรรยากาศในชั้นเรียนได้ และสามารถสื่อสารกับนักเรียนได้อย่างเข้าใจ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus จากการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งนักเรียนยังมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเห็นด้วยมากในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับและเห็นด้วยปานกลางในด้านบรรยากาศในการเรียนรู้

มนภรณ์ ใจรู้ออบ (2551) ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนดอนเจดีย์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus จากการศึกษาพบว่า ผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus หลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการ เรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus อยู่ในระดับมากในทุกด้าน

รัตติกร ภิรมย์ไกรภักดี (2552) ศึกษาค้นคว้า การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เพื่อพัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หากัดชนี ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนภูมิวิทยา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551จำนวน 50 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD มีประสิทธิภาพ 91.95/80.20 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.6217 นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับมาก และผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นที่น่าพอใจ

อุซอร์ ฟองตา (2552) ศึกษาค้นคว้า การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคหมวกหกใบ โดยมีจุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคหมวกหกใบ รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคหมวกหกใบ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านซิ่นนาก (ศรีธรรมมาวัฒน์ราษฎร์อนุกุล) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยเทคนิคหมวกหกใบ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคหมวกหกใบ จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนด้วยเทคนิคหมวกหกใบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคหมวกหกใบอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยด้านที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ

มลิวรรณ อินทะนาม (2554) ศึกษาค้นคว้า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีจุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาผลการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 46 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วย ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย และ 4) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีทั้งสิ้น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นทบทวนความรู้เดิม (Elicitation) ขั้นชี้แจงตัวชี้วัด (Explanation) ขั้นปฏิบัติการกิจกรรม (Exploration) ขั้นสรุปและนำเสนอผลงาน (Expression) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และขั้นเสริมการอ่าน (Enrichment) เมื่อจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับมาก

กัญญาภัค ศรีดี (2556) ศึกษาผลการใช้แบบฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรมิตร จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไตรมิตร จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 34 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบฝึกวัดความสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดความสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.88/80.66 และ

นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จิราภรณ์ ฤทธิชัย (2556) ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยเทคนิคการสอนแบบเลือกสรร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยเทคนิคการสอนแบบเลือกสรร เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบเลือกสรร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเชิงดอย (ดอยสะเก็ดศึกษา) อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเลือกสรร และแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีผลการประเมินจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับดีและดีเยี่ยม และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพฤติกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านควบคู่การคิด สภาพและลักษณะของนักเรียน การมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ที่มีความสุขอยู่ในระดับดี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับประถมศึกษา สามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบันมักมุ่งเน้นไปที่กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความแปลกใหม่ เช่น เทคนิค KWL Plus เทคนิค STAD เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสามารถดึงดูดความสนใจและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน โดยจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก เนื้อหาที่นำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ในงานวิจัยเหล่านี้มักจะนำมาจากนิทาน เรื่องสั้น สารคดีสำหรับเด็ก และบทร้อยกรอง

5.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

สุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล (2553) ศึกษาการสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้น และเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ชุดการสอนอ่านจับใจความ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี SQ4R และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จากการศึกษาพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีประสิทธิภาพ 86.08/84.33 และความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บำเพ็ญ มาตรการ (2554) ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการกิจกรรมพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านศรีวิชัย จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.87/86.58 โดยนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก

เมขลา ลือโสภา (2555) ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความวิธีการสอนแบบ SQ4R ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซีเหล็กเขี้ยวไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความวิธีการสอนแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/87.10 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ .75 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ในระดับมากที่สุด

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556) ศึกษาค้นคว้า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบ ปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนถาวรานุกุลภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คนรวมทั้งสิ้น 80 คน ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 กำหนดให้เป็นกลุ่มควบคุมโดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการปกติ เครื่องมือที่ใช้ใน

การศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบ SQ4R แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยวิธีสอนปกติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R จากการศึกษาค้นคว้า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก

พิชยา เสนามนตรี (2556) ศึกษาวิจัยผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วย การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนและ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้แบบ SQ4R โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนบ้าน คำแสนวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ผลการศึกษา พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมี ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 92.23/85.69 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .75 ความสามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมี ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นพบว่า งานวิจัยที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ที่พบในปัจจุบันเป็นการศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความไม่ว่าจะเป็นงานวิจัย ของสุคนธ์รัตน์ สวัสดิกุล (2553) บำเพ็ญ มาตรราช (2554) เมขลา ลือโสภา (2555) และ กานต์ อธิดา แก้วกาม (2556) มีเพียงงานวิจัยของพิชยา เสนามนตรี (2556) ที่มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ อ่านเชิงวิเคราะห์ นอกจากนี้แล้วยังพบว่าเนื้อหาที่นำมาใช้ประกอบการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เป็นเนื้อหาจากข่าว บทความในวารสารหรือนิตยสาร และสารคดี

5.3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วย

วรรณกรรมท้องถิ่น

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการนำวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้มาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ จึงได้ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

สนอง พรหมโนนศรี (2553) ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยนิทาน พื้นบ้านเรื่อง พิภูลทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ 1)

เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยนิทานพื้นบ้านเรื่อง พิภูลทอง ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผล 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยนิทานพื้นบ้านเรื่อง พิภูลทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยนิทานพื้นบ้านเรื่อง พิภูลทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยนิทานพื้นบ้านเรื่อง พิภูลทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลการศึกษาดังนี้ 1) แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.16/84.44 2) ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกมีค่าเท่ากับ 0.7214 แสดงว่านักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72.14 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่นักเรียนพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ อันดับรองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการเรียนรู้

วันดี เสาร์แดน (2556) ศึกษา ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จากนิทานพื้นบ้าน โรงเรียนปาขนุนเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปาขนุนเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จากนิทานพื้นบ้าน ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.95/82.82 และประสิทธิภาพโดยรวมของแบบฝึกทั้ง 6 ชุด เท่ากับ 85.25/82.16 คะแนนเฉลี่ยของหลังเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จากนิทานพื้นบ้านในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวรรณกรรมท้องถิ่นที่พบในปัจจุบันเป็นการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากงานวิจัยของสนอง พรหมโนนศรี (2553) หรือวันดี เสาร์แดน (2556) ซึ่งมุ่งพัฒนานักเรียนใน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นอกจากนี้แล้วงานวิจัยทุกเรื่องมีผลการศึกษาเป็นไปในทางเดียวกันว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ในระดับมากซึ่ง แสดงให้เห็นว่า วรรณกรรมท้องถิ่นเหมาะสำหรับนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ โดยมีจุดประสงค์ในการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) โดยมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

T1 - X - T2

เมื่อ	T1	หมายถึง	การทดสอบก่อนเรียน
	X	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้
	T2	หมายถึง	การทดสอบหลังเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนกลุ่มเมืองพระธาตุเรืองรอง อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 11 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 148 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านคูซอด อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ จำนวน 6 แผน รวม 16 คาบ

2.2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ จำนวน 9 ข้อ

3. การสร้างและการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้
แผนการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ จำนวน 6 แผน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

แผนการ เรียนรู้ที่	เนื้อหาสาระ	จำนวน คาบ
1	นิทานเรื่องไอ้บอดกับไอ้เป่ (จังหวัดสุรินทร์) ตำนานแม่น้ำ (จังหวัดอุบลราชธานี)	3
2	ตำนานเมืองยางชุมน้อย (จังหวัดศรีสะเกษ) ตำนานพระนางศรีสระดม (จังหวัดศรีสะเกษ)	4
3	ตำนานปราสาทนางบัวตุม (จังหวัดสุรินทร์)	3
4	ตำนานภูแลนคา (จังหวัดชัยภูมิ)	1
5	ตำนานเมืองเวียงจันทน์และเมืองนครราชสีมา (จังหวัด นครราชสีมา)	2
6	นิทานเรื่องท้าวปาจิตต์กับนางอรพิม (จังหวัดบุรีรัมย์)	3
รวม		16

ตารางที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R

2. ศึกษาหลักการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

5. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

กำหนดคะแนนในการพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 หมายถึง แนใจว่าไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence : IOC)

โดยนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.93

7. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

สามารถสรุปขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับบรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับบรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

3.2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สำหรับทดสอบนักเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ดังนี้ 1) วิเคราะห์หลักการ 2) วิเคราะห์ความสำคัญ และ 3) วิเคราะห์ ความสัมพันธ์

มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
2. ศึกษาทฤษฎีและหลักการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือ ตำรา และเอกสารต่างๆ
3. วิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบดังนี้

เนื้อหา	ทักษะการวิเคราะห์			จำนวน ข้อ
	หลักการ	สำคัญ	สัมพันธ์	
ตำนานเมืองศรีสะเกษ	2	1	2	5
ตำนานบ้านหม้อ	1	0	4	5
ตำนานปราสาทสังข์ศิลป์ชัย	2	1	2	5
นิทานเรื่องต้นกำเนิดแคน	0	2	2	4
ตำนานบั้งไฟ ฦ โนนสาวเอ้	0	2	5	7
ตำนานนางเพา นางแพง ฦ ดงปู่ตา	1	0	3	4
รวม	6	6	18	30

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

4. สร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 45 ข้อ และเลือกใช้ 30 ข้อ มีเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนแต่ละข้อดังนี้ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

5. นำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

กำหนดเกณฑ์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของคะแนนจากข้อสอบดังนี้

คะแนน	ระดับผลสัมฤทธิ์
21-30	สูง
11-20	ปานกลาง
0-10	ต่ำ

ตารางที่ 3 เกณฑ์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

6. นำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์และตารางวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ (Index Of Item Objective Congruence : IOC) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปเพื่อนำไปใช้เป็นแบบทดสอบ

7. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปทดลองใช้กับนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนเมืองพระธาตุเรืองรองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน

8. นำผลการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

8.1. ค่าความยากง่าย (Difficulty) หมายถึง สัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องในแต่ละข้อ ต่อจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง .20-.80

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	หมายถึง	ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
	R	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบถูก
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33-0.58

8.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง การตรวจสอบว่าแบบทดสอบสามารถแยกแยะ นักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนได้ดีเพียงใด โดยใช้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

$$r = \frac{R_u - R_e}{N/2}$$

เมื่อ	r	หมายถึง	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	R _u	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบถูกข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R _e	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบถูกข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	หมายถึง	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.67

8.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดมีคุณสมบัติให้ผลคงที่ (Stability) มีความคงเส้นคงวา สม่ำเสมอ (Consistency) สามารถทำได้โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	หมายถึง	จำนวนข้อคำถาม
	S^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	หมายถึง	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ

แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

9. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ไปใช้ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันแต่สลับข้อ

สามารถสรุปขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดังนี้

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

3.3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2. สร้างแบบสอบถามแสดงความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3 ระดับ จำนวน 9 ข้อ แบ่งคำถามออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีเกณฑ์กำหนดค่าความพึงพอใจดังนี้

3	หมายถึง	พึงพอใจมาก
2	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อย

กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่วัดได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
2.34-3.00	พึงพอใจมาก
1.67-2.33	พึงพอใจปานกลาง
1.00-1.66	พึงพอใจน้อย

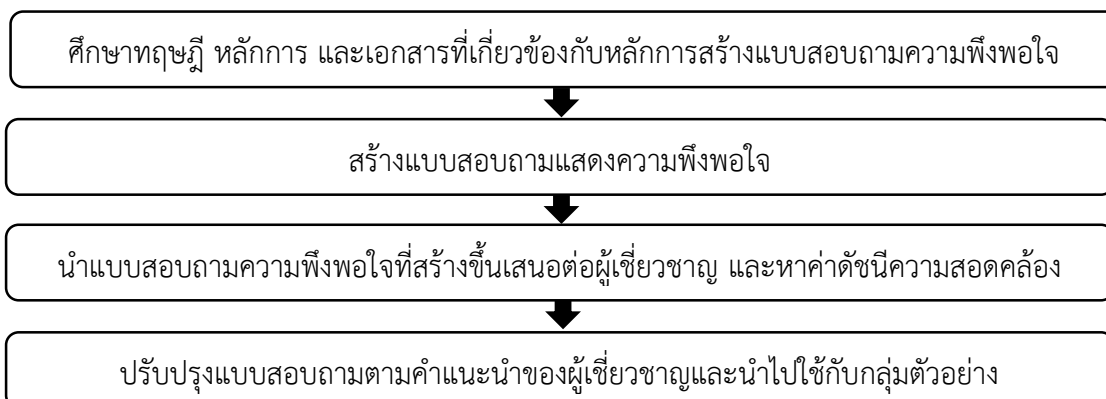
ตารางที่ 4 ความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

สามารถสรุปขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ได้ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

4. การดำเนินการทดลอง

ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็นขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยการทำกิจกรรมภายในชั้นเรียนร่วมกัน ด้วยการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมท้องถิ่น ให้นักเรียนยกตัวอย่างรวมทั้งเล่าเนื้อเรื่องย่อของวรรณกรรมท้องถิ่นรู้จัก และให้รางวัลแก่นักเรียนเพื่อสร้างความสนใจ จากนั้นจึงให้นักเรียนทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลาในการทดสอบ 1 คาบ

ขั้นตอนทดลอง

ผู้วิจัยจัดการเรียนรู้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ จำนวน 6 แผน ใช้เวลาสัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 16 คาบ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะแบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยจะสร้างความสนใจและนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์และวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องที่น่าสนใจเป็นบทอ่าน

ขั้นสอน ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนของเทคนิค SQ4R

ขั้นสรุปและอภิปรายผล ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยชี้แนะข้อผิดพลาดและให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่นักเรียน

ขั้นหลังการทดลอง

หลังจัดการเรียนรู้อบรมทุกแผนการเรียนรู้อบรมแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์มาทดสอบหลังจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในการทดสอบ 1 คาบ และนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ สอบถามนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ร้อยละ (%), ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

จากการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 23.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.56 แตกต่างจากผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.66 จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) ของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์พบว่า ค่า t เท่ากับ 2.26 ค่า p เท่ากับ .000 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้แตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ผลสัมฤทธิ์ ทางการอ่าน เชิงวิเคราะห์	N	คะแนน เต็ม	\bar{X}	ร้อยละ	S.D.	t-test	p
ก่อนเรียน	15	30	19	63.33	3.66	2.26*	.000
หลังเรียน	15	30	23.87	79.57	3.56		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.42 โดยด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.25 ลำดับรองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.46 และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.56 ตามลำดับ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้มีรายละเอียดดังตารางที่ 6

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน				
1) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการจัดการเรียนรู้	2.87	0.35	มาก	2
2) ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม	3.00	0	มาก	1
3) ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการคิดที่หลากหลาย	2.80	0.41	มาก	3
รวมด้านบรรยากาศในชั้นเรียน	2.89	0.25	มาก	(1)
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
4) กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน	2.73	0.46	มาก	2
5) กิจกรรมการเรียนรู้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ	2.80	0.41	มาก	1
6) กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับเนื้อหา	2.60	0.51	มาก	3
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.71	0.46	มาก	(2)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
7) ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น	2.73	0.46	มาก	1
8) ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้มากขึ้น	2.67	0.49	มาก	2
9) ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้มากขึ้น	2.47	0.74	ปานกลาง	3
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	2.62	0.56	มาก	(3)
ภาพรวม	2.74	0.42	มาก	

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับความพึงพอใจของนักเรียนแล้วพบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน โดยข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0 ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจรองลงมาคือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.35 และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับที่ 3 คือ ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการคิดที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.41 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อด้านบรรยากาศในชั้นเรียนมีรายละเอียดดังตารางที่ 7

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน				
1) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการจัดการเรียนรู้	2.87	0.35	มาก	2
2) ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและ กลุ่ม	3.00	0	มาก	1
3) ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการคิดที่หลากหลาย	2.80	0.41	มาก	3
รวมด้านบรรยากาศในชั้นเรียน	2.89	0.25	มาก	(1)

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจรองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.41 ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจรองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความสุขสนุกสนาน นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.46 และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับที่ 3 คือ กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.51 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีรายละเอียดดังตารางที่ 8

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
4) กิจกรรมการเรียนรู้มีความสุขสนุกสนาน	2.73	0.46	มาก	2
5) กิจกรรมการเรียนรู้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ	2.80	0.41	มาก	1
6) กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับเนื้อหา	2.60	0.51	มาก	3
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.71	0.46	มาก	(2)

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้ายคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับที่ 1 คือ ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.46 ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจรองลงมาคือ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้มากขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 และลำดับที่ 3 คือ ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่า

และความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้มากขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 ความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับมีรายละเอียดดังตารางที่ 9

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
7) ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น	2.73	0.46	มาก	1
8) ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้มากขึ้น	2.67	0.49	มาก	2
9) ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้มากขึ้น	2.47	0.74	ปานกลาง	3
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	2.62	0.56	มาก	(3)

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับ

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้ สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจในลำดับรองลงคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้มีรายละเอียดดังตารางที่ 10

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน	2.89	0.25	มาก	1
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.71	0.46	มาก	2
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	2.62	0.56	มาก	3
ภาพรวม	2.74	0.42	มาก	

ตารางที่ 10 สรุปผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านคูชอด อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 15 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ จำนวน 9 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้แตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับตามลำดับ ในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน สามารถเรียงลำดับข้อตามความพึงพอใจของนักเรียนได้ดังนี้ ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการจัดการเรียนรู้ และครูส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการคิดที่หลากหลาย ตามลำดับ

2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถเรียงลำดับข้อตามความพึงพอใจของนักเรียนได้ดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน และกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับเนื้อหา ตามลำดับ

2.3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ สามารถเรียงลำดับข้อตามความพึงพอใจของนักเรียนได้ดังนี้ ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรม

ท้องถิ่นอีสานได้มากขึ้น และช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้มากขึ้น ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานได้แตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ เนื่องจากเทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับการนำมาจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการอ่านผ่านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากการสังเกต การอ่านจับใจความ การตั้งคำถาม ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์และแสดงความรู้สึกในขั้นตอนสุดท้าย ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านจับใจความ การอ่านเชิง วิเคราะห์ การคิด การตั้งคำถาม ไปพร้อมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของคศิริ ไชยเทศ (2554: 26) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีขั้นตอนปฏิบัติหลายขั้นตอนที่เรียงลำดับกันอย่างมีหลักการ เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เพื่อพัฒนานักเรียน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการอ่าน การตีความ การขยายความ การสรุปและจับใจความ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ และเป็นไปในทางเดียวกันกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของวัชรา เล่าเรียนดี ปรมัญญ์ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560: 45) ที่เสนอว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมที่นักเรียนสามารถหาคำตอบได้หลากหลาย มีการฝึกคิดและฝึกปฏิบัติ ๑ แบบ รวมทั้งใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกันกับงานวิจัยของชลธิดา จันทร์แก้ว (2549) และพิชยา เสนามนตรี (2556)

จากการศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2546: 290) สนธยา พลิตี (2548: 10-11) กานต์ธิดา แก้วกาม (2556: 50-51) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนได้อย่างเต็มที่โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูผู้สอนกระตุ้นความสนใจและสร้าง ความกระตือรือร้นในการเรียน ให้แก่นักเรียนด้วยการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมท้องถิ่นที่ใช้ประกอบกิจกรรม การจัดการเรียนรู้หรือตั้งคำถามเกี่ยวกับจังหวัดต่างๆ ในภูมิภาคอีสานใต้ เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อเรื่องที่จะอ่าน ขั้นสอนประกอบด้วย กระบวนการในการอ่าน 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 S-Survey ครูผู้สอนให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้อย่างคร่าว ๆ โดยกำหนดเวลาในการอ่านประมาณ 3-5 นาทีตามความยาวของเนื้อเรื่อง เพื่อให้นักเรียนพิจารณาชื่อเรื่อง ชื่อตัวละคร และคำศัพท์ ขั้นที่ 2 Q-Question นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่าน จำนวน 3-7 ข้อ และจดบันทึกคำถามลงในแบบบันทึกการอ่าน จำนวนข้อที่กำหนดขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 R1-Read นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกหนึ่งรอบอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 R2-Record นักเรียนบันทึกคำตอบที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่านโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง พร้อมทั้งยกตัวอย่างหรืออธิบายเหตุผลประกอบคำตอบในแต่ละข้อ หากนักเรียนไม่สามารถหาคำตอบได้

นักเรียนสามารถขอความช่วยเหลือจากครูผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนได้ ขั้นที่ 5 R3-Recite นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง และจดบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านด้วยสำนวนภาษาของตนเอง กำหนดให้ใจความสำคัญที่นักเรียนเขียนสรุปจะต้องมีความยาวอย่างน้อย 8 บรรทัด ขั้นที่ 6 R4-Reflect นักเรียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่อ่าน ขั้นสรุปผลและประเมินผล หลังจากนักเรียนทำกิจกรรมการอ่านทั้ง 6 ขั้นตอนแล้ว ครูผู้สอนให้นักเรียนออกไปหน้าชั้นเรียนเพื่อนำเสนอผลงานของตนหรือกลุ่ม หลังจากนักเรียนได้นำเสนอผลงานครบทุกคนแล้วครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนทดสอบความเข้าใจของนักเรียนด้วยการถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่กลุ่มหรือนักเรียนได้นำเสนอไปแล้วในช่วงท้ายคาบเรียน รวมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกและมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม การคิดและตอบคำถามด้วยการเขียนรายชื่อ นักเรียนรายบุคคลหรือรายกลุ่มที่ทำคะแนนได้มากที่สุดอันดับที่ 1-5 ในแต่ละคาบเรียนลงบนกระดาน และกล่าวคำชมเชย

เทคนิค SQ4R เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดยมีพื้นฐานมาจากหลักจิตวิทยาการเรียนรู้คือ ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognition Theory) ซึ่งมีขั้นตอนที่ช่วยทำให้การอ่านเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ความตระหนักรู้และการควบคุมกลไกที่ใช้ในกระบวนการอ่าน รวมไปถึงวิธีการที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน มีกระบวนการควบคุมขั้นตอนในการอ่านอย่างชัดเจน เกิดการควบคุมและตรวจสอบตนเองในระหว่างที่อ่านเนื้อเรื่อง ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการอ่าน มีนิสัยในการอ่านที่ดีและเกิดประสิทธิภาพในการอ่านอย่างสูงสุด (พนิตนาฎ ชูฤกษ์, 2551: 117-123) รวมทั้งการที่ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาโดยพิจารณาจากแนวทางใช้วรรณกรรมท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2546ก: 341-342) และหลักการนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้ (ภารดี มีเจริญ, 2550: 71) จึงทำให้วรรณกรรมที่นำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน เป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถทางการ อ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสนอง พรหมโนนศรี (2553) และวันดี เสาร์แดน (2556)

นอกจากนี้แล้วยังพบว่า ขั้นตอนต่าง ๆ ของเทคนิค SQ4R มีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น ขั้น Question ครูผู้สอนให้นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านและจดบันทึกคำถามลงในแบบบันทึกการอ่าน โดยกำหนดให้คำถามที่ตั้งขึ้นจะต้องช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการวิเคราะห์ เช่น ตัวละครมีนิสัยอย่างไร เพราะเหตุใดตัวละครจึงแสดงพฤติกรรมเหล่านั้น สาเหตุของเหตุการณ์คืออะไร แนวทางแก้ไขปัญหาคืออะไร เป็นต้น จำนวน 3-7 ข้อ จำนวนข้อที่กำหนดขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่องที่อ่าน ขั้นตอนนี้มีส่วนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน รวมทั้งมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ก่อนการอ่าน คำถามที่ได้ตั้งไว้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านได้แนวคิดและเกิดความพยายามในการอ่านเพื่อแสวงหาคำตอบ ส่งผลให้ผู้อ่านมีแนวทางในการอ่านที่ชัดเจนและอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ, 2546: 290) เป็นไปในทางเดียวกันกับแนวคิดของสุนทร อุทมหาราช (2547: 48) ที่ได้เสนอว่า การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R มีส่วนช่วยสนับสนุนให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดีขึ้น ขั้น R4-Reflect ครูผู้สอนให้นักเรียนแสดงความรู้สึกที่มี

ต่อเรื่องที่อ่าน กำหนดให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน 3 หัวข้อคือ ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่อง และแนวทางการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาฝึกฝนทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์อีกทางหนึ่ง เนื่องจากหนึ่งในทักษะย่อยที่สำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์คือ การแสดงปฏิกิริยาต่อเรื่องที่อ่าน เช่น การแสดงอารมณ์ ความรู้สึก หรือความประทับใจต่อเรื่องที่อ่าน (พรอมา พิษยะสุนทร, 2546: 23) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R มีส่วนช่วยสนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น โดยสังเกตได้จากนักเรียนสามารถออกมาหน้าชั้นเรียนเพื่อนำเสนองานด้วยตนเอง และตอบคำถามของครูผู้สอนมากขึ้นโดยไม่กังวลว่าคำตอบจะถูกหรือผิด แตกต่างจากช่วงเริ่มต้นการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนไม่สามารถออกมาหน้าชั้นเรียนคนเดียวได้ จะต้องมีสมาชิกในกลุ่มออกมาด้วยอย่างน้อย 2-3 คน และไม่ตอบคำถามของครูผู้สอน

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน เนื่องจากในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งครูผู้สอนเปิดโอกาสได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอผ่านการซักถามผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน เช่น นักเรียนต้องการออกมานำเสนองานเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล นักเรียนต้องการนำเสนอแบบบันทึกการอ่านตอนใด (ตอนที่ 1-4) นักเรียนต้องการฟังการนำเสนอของเพื่อนคนใดหรือกลุ่มใดก่อน เป็นต้น นอกจากนี้แล้วครูผู้สอนยังกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นด้วยการแข่งขันระหว่างกลุ่ม และการให้รางวัลและคำชมเชยแก่กลุ่มที่ชนะ ส่งผลให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุกสนาน รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมในทุกครั้งที่จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ครูผู้สอนจะบอกผู้เรียนอยู่เสมอว่า นักเรียนในกลุ่มทุกคนต้องช่วยเหลือกัน เพราะจะนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มมารวมกันและคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มจะมีคะแนนเท่ากัน และครูผู้สอนยังตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย ไม่จำกัดวิธีคิดหรือมุมมองของนักเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนจึงมีความพึงพอใจในด้านบรรยากาศในชั้นเรียนมากที่สุด

2.2 ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับที่สองคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากเทคนิค SQ4R ที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นเทคนิคที่แปลกใหม่ นักเรียนยังไม่เคยได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคนี้มาก่อน จึงทำให้เกิดความตื่นเต้นและสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ แล้วครูผู้สอนยังได้จัดกิจกรรมที่นักเรียนเป็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้ รวมทั้งพัฒนาความสามารถในการอ่าน การคิด และได้รับความสนุกสนานไปพร้อมกัน จึงทำให้ให้นักเรียนไม่รู้สึกว่าการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหรือเกิดความรู้สึกต่อต้าน รวมทั้งครูผู้สอนยังพิจารณาและคัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ ประกอบการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้งให้ตรงกับความสนใจของนักเรียน เนื้อเรื่องไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป และเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

2.3 ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ สาเหตุที่ทำให้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในลำดับสุดท้าย เนื่องมาจากในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แต่ละครั้ง ครูผู้สอนจะสนับสนุนให้นักเรียนได้พิจารณาและคิด วิเคราะห์ประโยชน์และ คุณค่าของ วรรณกรรมท้องถิ่น อีสานใต้ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย ตนเอง และ นำเสนอคุณค่า หรือประโยชน์จาก วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ที่สมาชิกในกลุ่มหรือนักเรียน แต่ละคน วิเคราะห์หน้าชั้นเรียนโดยครูผู้สอนไม่ได้ให้คำชี้แนะหรือชี้้นำการวิเคราะห์คุณค่าหรือประโยชน์ให้แก่ นักเรียน ส่งผล ให้คุณค่าหรือประโยชน์ของวรรณกรรม ท้องถิ่นอีสานใต้ที่นักเรียนนำเสนอมีลักษณะ คล้ายคลึงกันหรือ เป็นคำตอบเดียวกัน นักเรียนจึงยังไม่สามารถตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ ของวรรณกรรม ท้องถิ่นอีสานใต้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนยังคงได้รับประโยชน์จากการ นำวรรณกรรม ท้องถิ่นอีสานใต้มาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยเห็นได้จากคำตอบของนักเรียน เช่น ได้รู้เกี่ยวกับ ความเป็นมาของแม่น้ำแต่ละจังหวัด (นักเรียนเลขที่ 7) สามารถนำไปเล่าต่อให้ผู้อื่นฟังได้ (นักเรียน เลขที่ 8) ได้รับความรู้เรื่องเมืองยางขมน้อย (นักเรียนเลขที่ 13) ได้รับความสนุกสนานและ ได้ข้อคิด เรื่องความซื่อสัตย์ (นักเรียนเลขที่ 18) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ก่อนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ครูผู้สอนจำเป็นต้องสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งคำถาม และให้นักเรียนได้ฝึกฝนการตั้งคำถาม เนื่องจากนักเรียนจะต้องอาศัยคำถามเป็นแนวทางในการอ่าน การสรุปความ และการวิเคราะห์
2. เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีหลายขั้นตอน และเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่แปลกใหม่สำหรับนักเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการอ่านได้ถูกต้อง
3. จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ พบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้มากขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องชี้แนะให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ โดยอาจเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น หรือยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ และในปัจจุบันมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิค SQ4R เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับประถมศึกษาตอนต้นน้อย ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2. จากผลการศึกษาความพึงพอใจของเรียนพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับเป็นลำดับสุดท้าย เนื่องจากนักเรียนยังไม่สามารถตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- Print, M. (1993). Curriculum development and design. Sydney: Allen & Unwin Academic.
- TK Park. วิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านของเด็กไทยผ่านการสอบ PISA. Retrieved from กรุงเทพมหานคร
- กตัญญู ชูชื่น. (2550). วรรณกรรมท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- กรมวิชาการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.พ.ศ.).
- กรมวิชาการ. (2546ก). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.พ.ศ.).
- กรมวิชาการ. (2546ข). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: เนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ป.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กานต์ธิดา แก้วงาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- การุณันท์ รัตนแสนวงษ์. (2555). การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ : Academic reading and writing. กรุงเทพมหานคร: แสงจันทร์การพิมพ์.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2518). คติชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559. ม.ป.พ.: ม.ป.พ.
- จิราภรณ์ ฤทธิชัย. (2556). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเลือกสรร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชลธิดา จันท์แก้ว. (2549). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWLH Plus (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ดวงรัตน์ คุณเจริญ. (2558). ศิลปะการรับสาร. กรุงเทพมหานคร: ซี.เอ็ม.เอส. พิมพ์ ดิจิตอล.
- ทีศนา แคมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. .
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัช ปุณโณทก. (2525). วรรณกรรมท้องถิ่น : Reginal literature. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ธวัช ปุณโณทก. (2537). วรรณกรรมภาคอีสาน : North-Eastern Thai Literature FL476.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บันลือ พุกษะวัน. (2545). การพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- บัลลังก์ โรหิตเสถียร และนางศิรินี โมสิกะ. ครม.เห็นชอบการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ. Retrieved from
<http://www.moe.go.th/mobile1/viewNews.php?>
- บำเพ็ญ มาตราราช. (2554). การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2539). แก่นวรรณกรรม. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พริ้นติ้ง.
- บุปผา ทวีสุข. (2528). คติชาวบ้าน = Folklore. กรุงเทพมหานคร: กิ่งจันทร์การพิมพ์.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2545). ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ. (2545). กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 4-
6. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์ และสมเกียรติ วัฒนาพงษากุล. (2555). หน่วยที่ 10 วรรณคดีท้องถิ่น. In เอกสาร
การสอนชุดวิชา วรรณคดีไทย : Thai literature 12306 หน่วยที่ 8-15 สาขาวิชาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เปลื้อง ณ นคร. (2542). ศิลปะแห่งการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- พนิตนาฏ ชุกฤษ. (2551). อ่านเร็วให้เป็น จับประเด็นให้อยู่หมัด. กรุงเทพมหานคร: เพรสท์ออฟเซท.
- พรอุมมา พิษยะสุนทร. (2546). การสร้างบทเรียนโมดูลวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านตีความ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน นครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชยา เสนามนตรี. (2556). ผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ภารดี มีเจริญ. (2550). การพัฒนาเอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชา ท 41202 วรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนภรณ์ ใจรู้รอบ. (2551). การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มลิวรรณ อินทนาม. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- เมขลา ลือโสภา. (2555). การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอบแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัตติกร ภิรมย์ไกรภักดี. (2552). การพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD. (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฤชอร พองตา. (2552). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. นครปฐม: เพชรเกษมพรินต์ติ้ง.
- วัชรี บุรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ. (2542). การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ด้านหลักสูตรและการสอน : Critical reading in curriculum and instruction TL 754 (TL 654). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันดี เสาร์แดน. (2556). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จากนิทานพื้นบ้าน โรงเรียนป่าขุ่นเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศศิธร ไชยเทศ. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- สนธยา พลีดี. (2548). ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีเอส คิว โฟร์ อาร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สนอง พรหมโนนศรี. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเรื่อง พิณฑทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สนิท ตั้งทวี. (2538). ความรู้และทักษะทางภาษา. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- สมจิต จันท์ฉาย. (2557). การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน : ตำราประกอบการสอนวิชา 1127102 การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. นครปฐม: เพชรเกษมพริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2550). กลเม็ดอ่านให้เก่ง. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์.
- สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์. (2534). การอ่านทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์. (2547). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน. (2547). บันทึก สมศ. ม.ป.ท.: ม.ป.ท.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. 2558 : The reading of population survey 2015. Retrieved from <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/readingFull58.pdf>
- สำลี รักสุทธี. (2553). สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออก อ่านได้ อ่านคล่อง อ่านเป็น เขียนได้ เขียนคล่อง และเขียนเป็น. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2546). วิธีสอนแบบ SQ3R และ SQ4R กระบวนการจัดการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- สุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล. (2553). การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2547). การออกแบบการสอน. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนทร อุดมหาราช. (2547). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนตามคู่มือครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- สุนิตี ภูจิรฐาพันธุ์. (2555). การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: ทริปเปิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สุรางศรี วิเศษ. (2553). พัฒนาการอ่านและการเขียน : Reading and writing skills development.
ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2546). วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2548). เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: พี.พี.พรินท์.
- โสภณ สาทรรสัมฤทธิ์ผล. (2551). ภาษาไทย 1. กรุงเทพมหานคร: ทริปเปิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2550). ขวन्दเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

หนังสือขอตกลงเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

1. ผศ.ดร.ประดิษฐ์ ศิลาบุตร

ตำแหน่ง : ที่ปรึกษาอธิการบดี

สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

วุฒิการศึกษา : การจัดการดุขฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2. ดร.เมธี วิสาพรหม

ตำแหน่ง : ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

วุฒิการศึกษา : การศึกษาดุขฎีบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

มหาวิทยาลัยนเรศวร

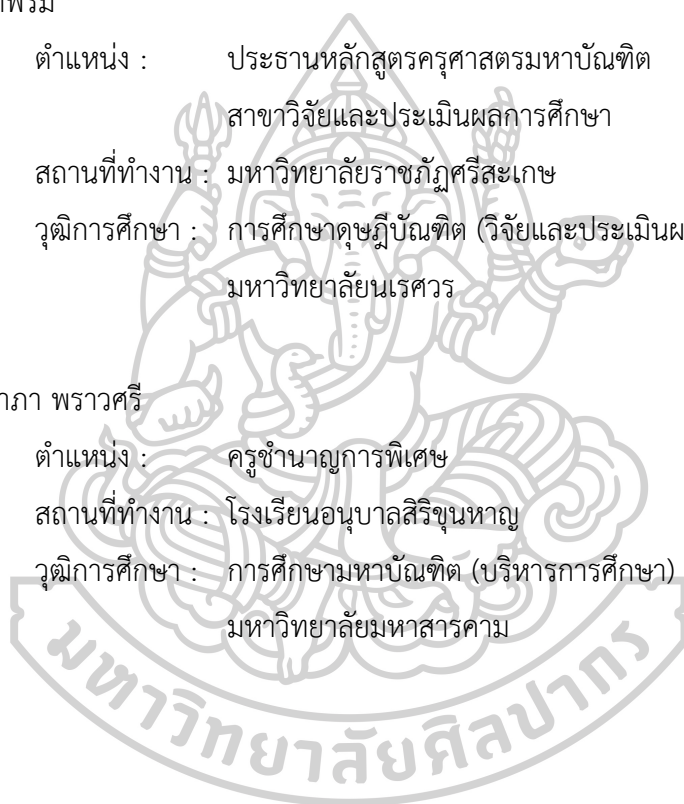
3. นางสาวนิชาภา พรราวศรี

ตำแหน่ง : ครูชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงาน : โรงเรียนอนุบาลสิริสุนทร

วุฒิการศึกษา : การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 6806(นศ)/๒๕๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 มกราคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประคิษฐ ศิลานบุตร

ด้วย นางสาวสิริธร สุขเจริญ รหัสประจำตัว 57255305 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ
วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้
ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยศ ไพทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (น.ร.) 284
๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 มกราคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เมธี วิสาพรหม

ด้วย นางสาวสิริธร สุขเจริญ รหัสประจำตัว 57255305 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ
วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่าน ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้
ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 ^{๒๕๖๕} ๒๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 มกราคม 2561

เรื่อง ขอยื่นเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวนิชภา พราวศรี

ด้วย นางสาวสิริธร สุขเจริญ รหัสประจำตัว 57255305 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ
วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอยื่นเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้
ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

หนังสือขอตกลงเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6806

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 มกราคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคูชอด

ด้วย นางสาวสิริธร สุขเจริญ รหัสประจำตัว 57255305 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SG4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ " มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้ง นักเรียน ทราบเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพยศ ไพบูลย์ศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมให้แก่ นักเรียน โดยกำหนดสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 6-7) ได้แก่

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา รวมไปถึงการเจรจาเพื่อแก้ไขความขัดแย้งต่างๆ พิจารณาเลือกรับข่าวสารอย่างมีเหตุผล ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

สรุปได้ว่าสมรรถนะที่สำคัญที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องมีประกอบด้วยความสามารถในการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการนอกจากจะมุ่งพัฒนาสมรรถนะทางร่างกายและสติปัญญาของผู้เรียนแล้ว ยังมุ่งส่งเสริมและพัฒนาจิตใจของผู้เรียนร่วมด้วย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 5) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จาก แหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 37)

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 37) ทักษะต่างๆในภาษาไทยมีรายละเอียด ดังนี้

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร ด้วยถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อนำมาใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยได้แบ่งสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 12)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพระดับเดียวกัน จำเป็นจะต้องกำหนดตัวชี้วัดเพื่อแสดงเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 44-47) กำหนดตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย
	2. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา	คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำ คำที่มีตัวการ์นต์ อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน ข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา ข้อความที่มีความหมายโดยนัย การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น วรรณคดีในบทเรียน บทความ บทโฆษณา
	5. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม	การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม เช่น การใช้พจนานุกรม การใช้วัสดุอุปกรณ์ การอ่านฉลากยา คู่มือและเอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ข่าวสารทางราชการ
7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจ อย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน	
8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน	

ตารางที่ 11 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สามารถกล่าวได้ว่า ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง เข้าใจความหมายของคำ ประโยค วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำอธิบาย คำสั่งหรือข้อเสนอแนะ และมีมารยาทในการอ่าน

คุณภาพของผู้เรียน

ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้นที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนของตนให้เป็นไปตามมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2552: 40) กำหนดคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้นไว้ดังนี้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

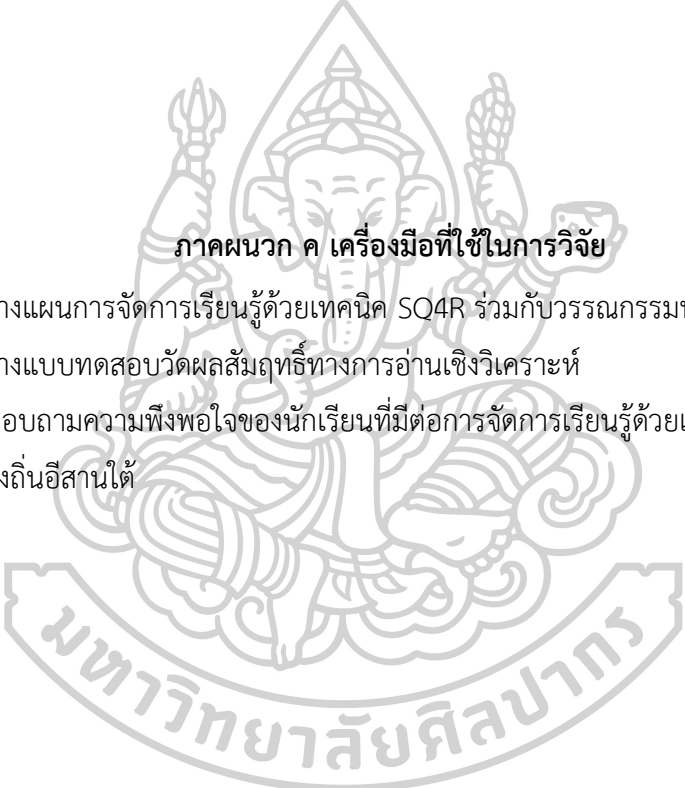
อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยค และเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารด้วยถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

พูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ
วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ผู้สอน นางสาวสิริธร สุขเจริญ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
เวลา ๒ คาบ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน
ตัวชี้วัด

ป.๕/๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

สาระสำคัญ

การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณารูปแบบของงานเขียน สาระสำคัญ และน้ำเสียง
ของผู้แต่งอย่างละเอียด เพื่อแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องว่าประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยใดบ้าง
มีความหมายและความสำคัญเช่นไร มีความสัมพันธ์ต่อองค์ประกอบอื่นๆ ของเรื่องอย่างไร เป็นการ
อ่านเพื่อพิจารณารายละเอียดของเรื่อง ที่อ่านเพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านได้พัฒนาความสามารถในการ
วิเคราะห์ การคิด และช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอีกทางหนึ่ง องค์ประกอบสำคัญของการอ่านเชิง
วิเคราะห์ ได้แก่ รูปแบบของเรื่อง ที่อ่าน ภูมิหลังทางสังคม ภูมิหลังของผู้ประพันธ์ กลวิธีในการ
ประพันธ์ สำนวนภาษา เนื้อเรื่อง แนวคิดหลัก และข้อมูลสนับสนุน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเรื่อง ที่อ่านและตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง
๒. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดและประโยชน์ของเรื่อง ที่อ่านได้
๓. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่อง ที่อ่านโดยอธิบายเหตุผลประกอบได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. การอ่านเชิงวิเคราะห์
๒. ข้อคิดและประโยชน์ของเรื่อง ที่อ่าน

ทักษะกระบวนการ

๑. ทักษะการอ่าน
๒. ทักษะการฟัง
๓. ทักษะการคิดวิเคราะห์

- สมรรถนะสำคัญของนักเรียน
 ความสามารถในการคิด
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. ใฝ่เรียนรู้
 ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
 ๓. รักความเป็นไทย

ชิ้นงาน/ภาระงาน

๑. แบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R
๒. การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูทบทวนความรู้ด้วยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเทคนิค SQ4R จำนวน ๕-๗ ข้อ และสุ่มเลือกนักเรียนให้ตอบคำถาม
๒. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R ให้นักเรียนทำกิจกรรมตอนที่ ๑ ในแบบบันทึกการอ่านเพื่อทบทวนความรู้เรื่องหลักการตั้งคำถามและการเขียนคำถามเพื่อการวิเคราะห์ แล้วร่วมกันเฉลย
๓. ครูแจกเนื้อเรื่อง ตำนานปราสาทนางบัวตูมให้นักเรียน
 ชั้นสอน
๔. S-Survey นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่ได้รับอย่างคร่าวๆ
๕. Q-Question นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่อง ตำนานปราสาทนางบัวตูม จำนวน ๗ ข้อ และจดบันทึกคำถามลงในแบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R โดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและให้คำแนะนำเพื่อให้คำถามที่นักเรียนตั้งขึ้นครอบคลุมเนื้อหาสำคัญของเรื่อง
๖. R๑-Read นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้งหนึ่งอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งขึ้น
๗. R๒-Record นักเรียนจดบันทึกคำตอบที่ได้รับจากการอ่านลงในแบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R
๘. R๓-Recite นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องโดยอาศัยคำถามที่ตั้งขึ้นเป็นแนวทางและจดบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R โดยใช้สำนวนของนักเรียนเอง
๙. R๔-Reflect นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อเรื่อง พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ แล้วจดบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R
๑๐. ครูสุ่มเลือกนักเรียนจำนวน ๔-๖ คน ออกมาหน้าชั้นเรียนเพื่อนำเสนอคำถามและคำตอบ ข้อคิด ประโยชน์ รวมทั้งความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่อ่าน

ขั้นสรุปและประเมินผล

๑๑. ครูสรุปใจความสำคัญ ข้อคิด และประโยชน์ของเรื่องจากการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหรืออธิบายในประเด็นที่นักเรียนมีความคิดเห็นหรือความรู้สึกแตกต่างจากที่ตัวแทนนักเรียนนำเสนอหน้าชั้น

๑๒. ครูสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R

๒. วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้เรื่อง ตำนานปราสาทนางบัวตูม

การวัดและประเมินผล

๑. วิธีวัดและประเมินผล

๑.๑ สังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

๑.๒ ตรวจสอบผลงานนักเรียนจากแบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R

๒. เครื่องมือการวัดและประเมินผล

๒.๑ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

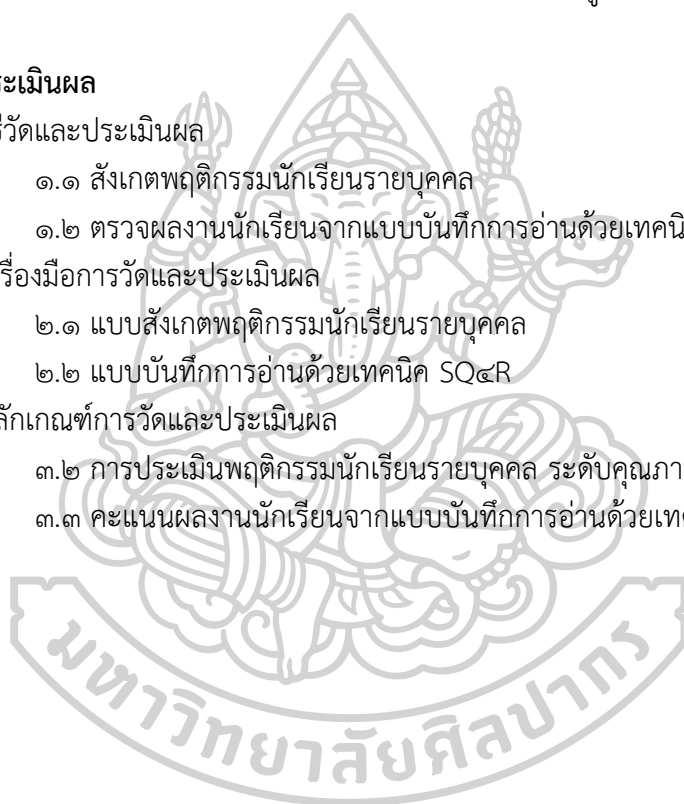
๒.๒ แบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R

๓. หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล

๓.๒ การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล ระดับคุณภาพดี ผ่านเกณฑ์

๓.๓ คะแนนผลงานนักเรียนจากแบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R ร้อยละ ๖๐

ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ วันที่...../...../.....

คำชี้แจง ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน และกรอกคะแนนให้ตรงกับพฤติกรรมตามความเป็นจริง โดยกำหนดระดับคะแนนดังนี้

- ๓ หมายถึง ตรงกับการกระทำมาก
 ๒ หมายถึง ตรงกับการกระทำปานกลาง
 ๑ หมายถึง ตรงกับการกระทำน้อย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	พฤติกรรม					
		ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	การแสดงความคิดเห็น	การให้ความร่วมมือ	ความขยัน	ความรับผิดชอบ	รวม
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
๑๒							
๑๓							
๑๔							
๑๕							
๑๖							
๑๗							
๑๘							
๑๙							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (นางสาวสิริธร สุขเจริญ)

ระดับคุณภาพ

๑๓-๑๕	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
๙-๑๒	คะแนน	หมายถึง	ดี
๕-๘	คะแนน	หมายถึง	พอใช้

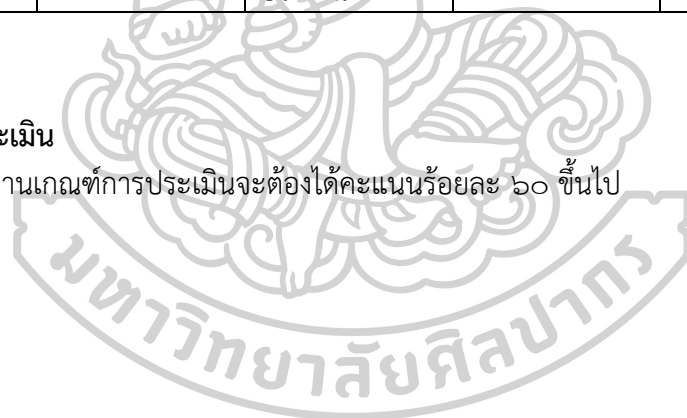
การประเมินแบบบันทึกการอ่านด้วยเทคนิค SQ๔R

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	๕	๔	๓	๒	๑
๑. การตั้งคำถามและตอบคำถาม	- ตั้งคำถามครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของเรื่อง -ตอบคำถามทุกข้อได้อย่างถูกต้อง -อธิบายและขยายความคำตอบทุกข้อ	- ตั้งคำถามครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของเรื่อง -ตอบคำถามทุกข้อได้อย่างถูกต้อง -อธิบายและขยายความคำตอบบางข้อ	- ตั้งคำถามไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งเรื่อง -ตอบคำถามถูกต้อง ๔-ข้อ -อธิบายและขยายความคำตอบบางข้อ	- ตั้งคำถามไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งเรื่อง -ตอบคำถามถูกต้อง ๓-ข้อ -อธิบายและขยายความคำตอบ ๑ ข้อ	- ตั้งคำถามไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งเรื่อง -ตอบคำถามถูกต้อง ๑-๒-ข้อ -ไม่อธิบายและขยายความคำตอบ
๒. การสรุปข้อคิดและประโยชน์ของเรื่อง	-ระบุข้อคิดของเรื่องได้ถูกต้อง -สรุป ประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องได้ครบทุกประเด็น -อธิบายแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ -ยกตัวอย่างการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	-ระบุข้อคิดของเรื่องได้ถูกต้อง -สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องขาดไปบางประเด็น -อธิบายแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ -ยกตัวอย่างการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	-ระบุข้อคิดของเรื่องได้ถูกต้อง -สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องขาดไปบางประเด็น -อธิบายแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ -ยกตัวอย่างการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้	-ระบุข้อคิดของเรื่องได้ถูกต้อง -สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องขาดไปบางประเด็น -อธิบายแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้ -ยกตัวอย่างการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้	-- ระบุข้อคิดของเรื่องไม่ได้ -สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องขาดไปบางประเด็น -อธิบายแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้ -ยกตัวอย่างการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	๕	๔	๓	๒	๑
๓. การสรุปเนื้อเรื่อง	-บันทึกเนื้อเรื่องโดยใช้สำนวนภาษาของนักเรียนเองทั้งหมด -สรุปเนื้อหาของเรื่องได้ครบทุกประเด็น	-บันทึกเนื้อเรื่องบางส่วนโดยใช้สำนวนภาษาของนักเรียนเอง -ปรากฏสำนวนเดิมของผู้แต่งไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเนื้อเรื่องทั้งหมดที่บันทึก -สรุปเนื้อหาของเรื่องได้ครบทุกประเด็น	-บันทึกเนื้อเรื่องบางส่วนโดยใช้สำนวนภาษาของนักเรียนเอง -ปรากฏสำนวนเดิมของผู้แต่งไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเนื้อเรื่องทั้งหมดที่บันทึก -สรุปเนื้อหาของเรื่องขาดไปบางประเด็น	-บันทึกเนื้อเรื่องบางส่วนโดยใช้สำนวนภาษาของนักเรียนเอง -ปรากฏสำนวนเดิมของผู้แต่งเกินร้อยละ ๑๐ ของเนื้อเรื่องทั้งหมดที่บันทึก -สรุปเนื้อหาของเรื่องขาดไปบางประเด็น	-บันทึกเนื้อเรื่องทั้งหมดโดยใช้สำนวนเดิม -สรุปเนื้อหาของเรื่องขาดไปบางประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านเกณฑ์การประเมินจะต้องได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้
ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

สภาพปัญหา

.....
.....

แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นางสาวสิริธร สุขเจริญ)

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (ตรวจสอบ/เสนอแนะ/รับรอง)

- แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
- แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน
- การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ถูกต้อง
- จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ
- กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา
- กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ
- กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง
- กิจกรรมการเรียนรู้สอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่พึงงาม
- สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีความหลากหลาย
- การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวพีระพรรณ ทองศูนย์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคูซอด

เนื้อหาสาระประกอบการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ๔R

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ๔R

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (๒๕๕๔: ๒๒๔) กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R ไว้ว่า เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ๓R ของฟรานซิส พี. โรบินสัน โดยเพิ่มขั้นตอนการจดบันทึก (R-Record) หลังจากทีนักเรียนได้อ่านเนื้อเรื่อง และปรับเปลี่ยนขั้นตอนการทบทวน (R-Review) ให้เป็นขั้นวิเคราะห์บทอ่าน (R-Reflect) เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดของเรื่องทีอ่านได้เร็วขึ้น รวมทั้งยังสามารถทบทวนและแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องทีอ่านได้

ศศิธร ไชยเทศ (๒๕๕๔: ๒๖) กล่าวถึงความหมายของเทคนิค SQ๔R ไว้ว่า เป็นวิธีการสอนอ่านทีเป็นระบบ ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน การตีความ การขยายความ สรุปและจับใจความจากเรื่องทีอ่านด้วยตนเอง โดยเน้นการอ่านซ้ำจนเข้าใจและจดจำเนื้อเรื่องได้

เมขลา ลือโสภา (๒๕๕๕: ๕) สรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ๔R ไว้ว่า เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทีใช้กระบวนการอ่านในการสร้างความรู้และความคิด เป็นวิธีการสอนการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน สามารถคาดเดาหลักการของเรื่องทีอ่านได้ รวมทั้งจดจำสิ่งทีอ่านได้อย่างรวดเร็ว

สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ๔R หมายถึง เทคนิคการจัดการเรียนรู้ทีพัฒนารูปแบบมาจากเทคนิค SQ๓R โดยเพิ่มขั้นตอนการจดบันทึก (R-Record) หลังจากการอ่านเนื้อเรื่อง และเปลี่ยนจากขั้นตอนการทบทวน (R-Review) เป็นขั้นวิเคราะห์เรื่องทีอ่าน (R-Reflect) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ทีเหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการสอนอ่านเนื่องจากเทคนิค SQ๔R มีขั้นตอนการอ่านทีเรียงลำดับกันอย่างเป็นระบบ จึงช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาแนวคิดของเรื่องทีอ่าน สร้างความรู้ และความคิดจากการอ่านได้ด้วยตนเอง รวมทั้งจดจำเนื้อหาทีอ่านได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ๔R

การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ๔R เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน โดยกำหนดสิ่งที่จะต้องทำในแต่ละขั้นตอนไว้อย่างละเอียด ดังนี้

สนธญา พลิตี (๒๕๔๘: ๑๐-๑๑) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ๔R ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง การเสนอสิ่งเร้าเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน

ขั้นที่ ๒ ขั้นสอน โดยดำเนินการตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R ดังนี้

S-Survey หมายถึง นักเรียนอ่านเนื้อหาในสื่อการจัดการเรียนรู้อย่างคร่าวๆ ด้วยเวลาอ่านประมาณ ๑-๕ นาที

Q-Question หมายถึง นักเรียนตั้งคำถามที่ได้จากการอ่านในรอบแรก โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำในการตั้งคำถาม แล้วเขียนคำถามลงในกระดาษ

R๑-Read หมายถึง นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกหนึ่งรอบอย่างละเอียดเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้

R๒-Record หมายถึง นักเรียนจดบันทึกคำตอบที่ได้จากการอ่านในขั้น R๑ ลงในกระดาษ โดยจดบันทึกเฉพาะสิ่งที่จำเป็นและเป็นใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง ด้วยภาษาที่กระชับ

R๓-Recite หมายถึง นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านลงในกระดาษ

R๔-Reflect หมายถึง นักเรียนแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน เชื่อมโยงกับพื้นฐานความรู้เดิม

ขั้นที่ ๓ สรุปและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและประเมินผลการปฏิบัติ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (๒๕๕๔: ๒๒๗) กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ๔R ประกอบด้วย ๖ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ ๑ S-Survey หมายถึง การสำรวจอย่างคร่าวๆเพื่อให้ทราบขอบเขตของเนื้อหา

ขั้นที่ ๒ Q-Question หมายถึง การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในขณะที่อ่านเพื่อให้จดจ่อกับเนื้อหาที่อ่าน

ขั้นที่ ๓ R-Read หมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ โดยพิจารณาจากคำที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรที่แตกต่างจากคำอื่น ภาพประกอบ อาจทำเครื่องหมายหรือจดบันทึกคำสำคัญไว้ด้านข้างของกระดาษ

ขั้นที่ ๔ R-Record หมายถึง การอ่านทวนซ้ำเพื่อบันทึกคำตอบที่ได้จากขั้นที่ ๓ เป็นการจดบันทึกเฉพาะข้อความสำคัญแบบบันทึกย่อ

ขั้นที่ ๕ R-Recite หมายถึง การสรุปใจความสำคัญของเรื่องด้วยภาษาของตนเอง

ขั้นที่ ๖ R-Reflect หมายถึง การวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

เมฆลา ลือโสภา (๒๕๕๕: ๕) กล่าวถึงขั้นตอนของเทคนิค SQ๔R ไว้ว่า เทคนิค SQ๔R ประกอบด้วย ๖ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ ๑ Survey .นักเรียนสำรวจใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านด้วยการอ่านอย่างคร่าวๆ

ขั้นที่ ๒ Question นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ ๓ Read นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอีกครั้งอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบ

ขั้นที่ ๔ Record นักเรียนบันทึกคำตอบและสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ ๕ Recite นักเรียนเล่าเรื่องจากสิ่งที่ได้จดบันทึก

ขั้นที่ ๖ Reflect นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ๔R ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูผู้สอนจำเป็นต้องดึงความสนใจของนักเรียนรวมถึงแนะนำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยละเอียด เมื่อเข้าสู่ขั้นสอนจะประกอบด้วย ๖ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ ๑ S-Survey การอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ โดยใช้เวลาไม่เกิน ๕ นาที เพื่อสำรวจขอบเขตและใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ ๒ Q-Question การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ ๓ R-Read การอ่านเรื่องอย่างละเอียดโดยพิจารณาจากตัวอักษรที่แตกต่างจากคำอื่น ภาพประกอบ เพื่อตอบคำถาม ขั้นที่ ๔ R-Record การบันทึกคำตอบที่ได้ลงในกระดาษโดยบันทึกเฉพาะข้อความสำคัญด้วยภาษาที่สั้น กระชับ ขั้นที่ ๕ R-Recite การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านด้วยการเขียนสรุปโดยใช้สำนวนของตนเอง การเขียนแผนผังความคิด หรือการเล่าเรื่อง ขั้นที่ ๖ R-Reflect การเชื่อมโยงความรู้ การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน และขั้นสรุปผล ครูผู้สอนจำเป็นต้องสรุปผลการจัดการเรียนรู้ รวมถึงประเมินผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน

หลักการตั้งคำถาม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๓๔ : ๓๔-๓๘) ได้เสนอแนวคิดในการใช้คำถามสำหรับเด็กปฐมวัยว่า คำถามเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เพราะคำถามจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดการคิด และสนใจต่อสื่อและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว คำถามแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ คำถามระดับต่ำ และคำถามระดับสูง

คำถามระดับต่ำ เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง ซึ่งได้จากความจำและการสังเกต คำถามประเภทนี้มักมีคำตอบเดียว คำถามระดับต่ำแบ่งได้เป็น ๖ ชนิดคือ

๑. คำถามให้สังเกต เป็นคำถามที่ต้องการใช้ประสาทสัมผัส คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วน รวบรวมข้อมูลในการตอบคำถาม แต่ผู้ตอบต้องไม่เพิ่มความรู้เดิม หรือความคิดเห็นส่วนตัวลงไป

- เด็ก ๆ เห็นอะไรในภาพนี้บ้าง (ตา)
- มะละกอกที่เด็ก ๆ ชิมมีรสเป็นอย่างไร (ลิ้น)
- เด็ก ๆ ลองเอามือเคาะโต๊ะ แล้วฟังซิว่ามีเสียงอย่างไร (หู)
- ดอกไม้ที่เด็ก ๆ ถืออยู่มีกลิ่นหรือไม่ (จมูก)
- ลองจับดูซิ ผิวของนอยหน้าเป็นอย่างไร (ผิวหนัง)

๒. คำถามให้ทบทวนความจำ เป็นคำถามที่ผู้ตอบสามารถนำความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาตอบคำถาม

- เด็ก ๆ ทราบไหม นกกินอะไรเป็นอาหาร
- ลองนึกดูซิ ไก่ที่เด็ก ๆ เคยเห็นมีลักษณะอย่างไร
- รุ่งกินน้ำมีกี่ลิ
- สัตว์ปีกออกลูกเป็นอะไรก่อน

๓. คำถามให้บอกความหมายหรือคำจำกัดความเป็นคำถามที่ใช้ตรวจสอบประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องคำศัพท์และความหมายของคำ ก่อนการจัดประสบการณ์ใหม่แก่ผู้เรียน

- รังนกหมายถึงอะไร
- บ้านของนักเรียนอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร
- ข้าวเปลือกหมายถึงข้าวลักษณะอย่างไร

๔. คำถามชี้บ่งเป็นคำถามที่กำหนดข้อมูลไว้หลายอย่าง แล้วให้เลือกข้อมูลอย่างหนึ่งที่เด็กต้องการนำมาเป็นคำตอบ

- ตัวหนอน หย้าแห้ง น้ำหวานจากดอกไม้ สิ่งใดคือ อาหารของนก
- มะม่วง ส้ม และน้อยหน่า ผลไม้ชนิดใดที่มีเมล็ดภายในผลเพียงเมล็ดเดียว
- ระหว่างวัว ช้าง และม้า สัตว์ชนิดใดวิ่งเร็วที่สุด
- ปลาตูก ปลาไนล และปลาทอง ปลาชนิดใดที่เลี้ยงไว้ดูเล่น

๕. คำถามถามนำเป็นคำถามที่ใช้เน้นเรื่องที่ครูพูด และดึงความสนใจของเด็ก คำถามประเภทนี้มักนำไปสู่คำตอบ ใช่ จริง ถูก เป็นส่วนใหญ่

- แก้วเป็นเด็กที่เลี้ยงนก ใช่หรือไม่
- ต้นไม้ในภาพมีขนาดใหญ่ใช่ไหม
- เด็ก ๆ คิดว่าการยิงนกเป็นสิ่งดีหรือไม่

๖. คำถามเร้าความสนใจ เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบอย่างจริงจัง แต่ใช้เพื่อดำเนินกิจกรรมในชั้นเรียนให้เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้

- เด็ก ๆ คอยดูซิว่า เพื่อนจะทำทำอะไรต่อไป
- เด็ก ๆ ลองคิดดูซิว่า ในกล่องนี้มีอะไรอยู่

คำถามระดับต่ำทั้ง ๖ ชนิดดังกล่าว ยังมีความจำเป็นในห้องเรียนอยู่ไม่น้อย ทั้งนี้เพราะครูอาจเลือกใช้คำถามเพื่อทบทวนความจำ ใช้เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมไปสู่ประสบการณ์ใหม่ และเพื่อควบคุมกิจกรรมในห้องเรียนให้ดำเนินไปในทิศทางที่ต้องการ

คำถามระดับสูง เป็นคำถามที่ส่งเสริมให้ผู้ตอบใช้ความคิด นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานสรุปหาคำตอบ ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์และเกิดทักษะในการคิดอย่างมีระบบ นอกจากนั้นยังเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น ตลอดจนกระตุ้นให้ได้ลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง คำถามระดับสูงแบ่งได้เป็น ๗ ชนิดคือ

๑. คำถามให้อธิบาย เป็นคำถามที่ผู้ตอบจะต้องนำความรู้ และประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานสรุปหาคำตอบ

- ถ้าเด็ก ๆ อยากทราบว่า มดที่เลี้ยงไว้ชอบอาหารประเภทใดมากที่สุด เด็ก ๆ จะทำอย่างไร

- ทำไมเด็ก ๆ จึงบอกว่า มดชอบกินน้ำหวาน ลองเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังซิ

- ทำไมเด็ก ๆ เหล่านี้จึงไม่สวมเสื้อในฤดูหนาว
- ทำไมมดแต่ละรังต้องมีนางพญามด

๒. คำถามให้เปรียบเทียบเป็นคำถามที่มีจุดมุ่งหมายให้เด็กใช้ความคิดเปรียบเทียบของสองสิ่งว่า มีคุณสมบัติหรือลักษณะคล้ายกันหรือต่างกันอย่างไร คุณสมบัติที่นำมาเปรียบเทียบนั้น ได้แก่ รูปร่าง ลักษณะ สี ขนาด น้ำหนัก จำนวน ปริมาตร ความสูง ความยาว ความหนา รสชาติ กลิ่น ฯลฯ

- เสือกับแมวมีอะไรต่างกันบ้าง
- เสือกับแมวมีอะไรที่คล้ายกัน
- ถ้าเราต้องช่วยกันจัดผลไม้เหล่านี้ใส่กระจาด ๒ ใบ เด็ก ๆ จะจัดแบ่งอย่างไร ลองคิดและเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

๓. คำถามให้จำแนกประเภท เป็นคำถามเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักจัดกลุ่ม จัดหมวดหมู่ โดยใช้เกณฑ์ของตนเองหรือของผู้อื่น หรือบอกเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดกลุ่มที่ผู้อื่นทำไว้ เกณฑ์ที่ใช้ในการจัดกลุ่มนี้อาจได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง ประโยชน์ หรือวัสดุที่ใช้ หากเป็นภาพของสิ่งมีชีวิตอาจแบ่งตามอาหาร ที่อยู่อาศัย ลักษณะเช่น สัตว์ ๒ เท้า สัตว์ ๔ เท้า และประโยชน์ เช่น สัตว์เลี้ยงไว้ใช้งาน เป็นต้น

- ครูแบ่งมดออกเป็น ๒ พวกอย่างที่เห็น เด็ก ๆ บอกได้ไหมว่าทำไมครูจึงแบ่งเช่นนี้
- ลองคิดดูซิว่า เราจะแบ่งภาพสัตว์เหล่านี้เป็น ๒ กลุ่มได้อย่างไรดี

๔. คำถามให้ยกตัวอย่าง เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบบอกชื่อ หรือยกตัวอย่างของสิ่งที่กำหนดให้ โดยอาศัยทักษะการสังเกต และมีความรู้ความจำเรื่องต่าง ๆ เป็นพื้นฐานในการหาคำตอบ

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างผักที่ใช้เป็นอาหารคนละ ๑ ชื่อ
- ให้บอกชื่อสิ่งของที่บรรจุอยู่ในกระป๋องมาคนละ ๑ ชื่อ
- บอกชื่อผลไม้ที่มีรสหวานคนละ ๑ ชนิด
- มีสัตว์ชนิดใดบ้างที่เลี้ยงไว้ใช้งาน

๕. คำถามให้วิเคราะห์ เป็นคำถามที่ให้คิดค้นหาความจริงหรือแยกแยะเรื่องราวเพื่อหาสาเหตุและผลต่าง ๆ ของปัญหาที่เกิดขึ้น หรือให้นักเรียนได้คิดค้นหาความจริงต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์

- แมวมีประโยชน์อย่างไร
- แมวให้โทษอย่างไร
- ถ้าจะเลี้ยงแมว เด็ก ๆ จะต้องเตรียมอะไรบ้าง
- ทำไมผ้าจึงแห้งได้
- จงช่วยกันบอกชื่อส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้

๖. คำถามให้สังเคราะห์สังเคราะห์ หมายถึง การผสมรวมสิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไปให้เกิดเป็นของใหม่ขึ้นมาเช่น การปรุงอาหาร การพูด การเขียนให้เป็นข้อความหรือเรื่องราวที่เป็นแนวคิดใหม่ หรือพัฒนาของเก่าให้ดีขึ้น ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น คำถามให้สังเคราะห์ เป็นคำถามที่มีจุดมุ่งหมายให้เด็กใช้กระบวนการคิด เพื่อสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลย่อยขึ้นเป็นหลักการ

- อะไรเอ่ย นกมีหู หนูมีปีก บินหลบหลีกอยู่กลางคืน
- ถ้าไม่อยากให้ฟันผุ เด็ก ๆ คิดว่าควรทำอย่างไร
- ถ้ามดง่ามตัวโตเท่าช้างจะเป็นอย่างไร
- ถ้าคนบินได้อะไรจะเกิดขึ้น
- ถ้าสัตว์ต่าง ๆ ในโลกนี้พูดภาษาคนได้อะไรจะเกิดขึ้น (เป็นคำถามที่มุ่งให้เกิด

ความคิดสร้างสรรค์ คือ คิดในแนวทางที่แปลกและแตกต่างไปจากเดิมเกิดเป็นแนวคิดใหม่)

๗. คำถามให้ประเมินค่า เป็นคำถามที่มีจุดมุ่งหมายให้ได้พิจารณาคุณค่าของสิ่งของก่อนตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักประเมินค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้กฎเกณฑ์ที่เป็นจริง และเป็นที่ยอมรับของสังคมแล้ว มาสนับสนุนความคิดเห็นของตนก่อนตัดสินใจ

- อาหารจานนี้หนูควรรับประทานหรือไม่ เพราะเหตุใด
- เด็ก ๆ ควรเอาอย่างเด็กในภาพหรือไม่ เพราะเหตุใด (ครูให้ดูภาพเด็กกำลังยิงนก

ครูต้องการให้เด็กประเมินการกระทำของเด็กคนนั้นในภาพพร้อมทั้งบอกเหตุผล)

.....

แหล่งอ้างอิง

เมขลา ลือโสภา. (๒๕๕๕). “การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศศิธร ไชยเทศ. (๒๕๕๔). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สนธญา พลีดี. (๒๕๔๘). “ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีเอส คิว โฟร์ อาร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๓๔). **แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒.** กรุงเทพฯ : การศาสนา.

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ. (๒๕๕๔). **วิธีสอนแบบ SQ๓R และ SQ๔R กระบวนการจัดการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. (๒๕๕๔). **วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชน.** กรุงเทพฯ : เทคโนโลยีปริทัศน์.

ตำนานปราสาทนางบัวตูม

ปราสาทนางบัวตูมเป็นที่อยู่อาศัยของฤๅษีตนหนึ่ง วันหนึ่งฤๅษีตนนี้ได้ออกไปสรรหาน้ำที่สระน้ำด้านทิศใต้ของปราสาทและได้เก็บดอกบัวมาเพื่อบูชาพระ บังเอิญได้พบทารกนอนอยู่ในดอกบัว ฤๅษีจึงได้นำเลี้ยงไว้ให้ชื่อว่าบัวตูม

บัวตูมเจริญวัยจนย่างเข้าสู่วัยสาว นางต้องการมีคู่ครอง จึงได้เก็บดอกลำดวนมาเสียบท่ายที่ริมแม่น้ำมูล ปรากฏว่าดอกลำดวนลอยทวนน้ำขึ้นไปในเมืองพิมาย ซึ่งในขณะนั้นมีท้าวໂສໄວໝໍນั้เป็นเจ้าเมือง วันหนึ่งท้าวໂສໄວໝໍນั้เสด็จมาที่ท่าหน้าเห็นดอกลำดวนลอยทวนน้ำมาเป็นที่อัศจรรย์จึงหยิบมาดูเกิดเป็นนิมิตและความต้องการที่จะพบคู่ครองที่เสียบท่ายมา จึงทรงขี้ม้าเสด็จตามหาคู่ครองจนกระทั่งมาถึงบ้านปราสาท เป็นเวลาที่นางบัวตูมกำลังลงไปตักน้ำและท้าวໂສໄວໝໍນั้จึงมุ่งมาลงไปในน้ำ

เมื่อทั้งสองพบกัน ท้าวໂສໄວໝໍນั้ดีใจที่ได้พบหญิงงาม ส่วนนางบัวตูมตกใจวิ่งขึ้นจากท่าหน้าหนีเข้าไปในปราสาท ท้าวໂສໄວໝໍນั้ตามไป ซึ่งขณะนั้นฤๅษีออกป่า ท้าวໂສໄວໝໍນั้และนางบัวตูมจึงได้พบกัน รักกัน ทั้งคู่ตัดสินใจกินอยู่ด้วยกัน ต่อมาฤๅษีกลับมาปราสาท ทั้งสองได้แจ้งให้ฤๅษีทราบและขอมาจากฤๅษี

ต่อมาท้าวໂສໄວໝໍນั้ประสงค์จะพานางบัวตูมไปเยี่ยมเมืองพิมาย จึงขอลาฤๅษีเดินทางกลับ ขณะเดินทางกลับ ทั้งสองได้พบพรานเจตบุตร พรานเจตบุตรได้เห็นนางบัวตูมสวยงามมาก เกิดความรักจึงได้ฆ่าท้าวໂສໄວໝໍນั้และได้นำบัวตูมเป็นภรรยา และได้พานางบัวตูมไปที่บ้านบัลลังก์ อำเภอกำแพงเมืองฟ้าแก้ว

ขณะที่พรานเจตบุตรเผลอ นางบัวตูมได้ฆ่าพรานเจตบุตรตาย และหนีไปแอบอยู่บนต้นไม้ริมฝั่งแม่น้ำมูล ในขณะเดียวกัน มีพ่อค้าเรือมาพักเรือจอดอยู่ ลูกเรือจึงขึ้นฝั่ง พบนางบัวตูมจึงพาลงเรือและพาไปให้นายเรือ แต่นางบัวตูมบอกว่าตนกำลังตั้งครุฑ เมื่อคลอดบุตรแล้วจึงจะอยู่ด้วย ลูกเรือต่างพากันดีใจเต็มเกล้าเลี้ยงฉลองกันจนเมาหลับไป นางบัวตูมจึงแอบขโมยเรือเล็กหลบหนีไป

ฝ่ายฤๅษีเกิดสังหรณ์ใจ จึงเดินทางติดตามนางบัวตูมและท้าวໂສໄວໝໍນั้ มาพบท้าวໂສໄວໝໍນั้นอนสิ้นพระชนม์อยู่จึงได้ชุบชีวิตให้ฟื้นคืนมา จากนั้นจึงพากันเดินทางตามหานางบัวตูมไปถึงบ้านกู่กาสิงห์ อำเภอกษัตริย์ศึก

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนลากเส้นจับคู่ประโยคคำถามกับชนิดของประโยค

๑) นักเรียนเห็นด้วยกับการจอดรถขวาง
ทางเข้าบ้านผู้อื่นหรือไม่
เพราะอะไร	★	● คำถามให้วิเคราะห์สาเหตุ
๒) เพราะเหตุใดกรุงเทพมหานครจึง
ประสบปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำ	★	● คำถามให้สังเกต
๓) ม้าและลาแตกต่างกันอย่างไร	★	● คำถามให้จำแนกประเภท
๔) น้ำตาลมีนิสัยอย่างไร	★	● คำถามให้วิเคราะห์นิสัย
๕) นักเรียนสามารถนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้ว
ไปตัดแปลงเป็นสิ่งใดเพื่อให้เกิดประโยชน์	★	● คำถามให้ยกตัวอย่าง
๖) สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่นักเรียนรู้จัก
มีอะไรบ้าง	★	● คำถามให้อธิบาย
๗) หากนักเรียนต้องการเข้าเรียนต่อใน
โรงเรียนสตรีสิริเกศจะต้องเตรียมตัว
อย่างไร	★	● คำถามให้วิเคราะห์ประโยชน์
๘) การเรียนวรรณคดีไทยมีประโยชน์ต่อ
นักเรียนอย่างไร	★	● คำถามให้ประเมินค่า
๙) ช้าง ม้า กระต่าย ปลาทอง นักเรียน
สามารถจัดกลุ่มสัตว์เหล่านี้ได้อย่างไร	★	● คำถามให้เปรียบเทียบ
๑๐) นักเรียนคิดว่าการมาโรงเรียนแต่เช้า
เป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ เพราะอะไร	★	● คำถามให้ประเมินค่า
		● คำถามให้สังเคราะห์
		● คำถามเร้าความสนใจ

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามโดยใช้เนื้อหาจากเรื่อง ตำนาน
ปราสาทนางบัวตูม

คำถามวิเคราะห์ตัวละคร

๑).....

ตอบ.....

๒).....

ตอบ.....

๓).....

ตอบ.....

๔).....

ตอบ.....

คำถามวิเคราะห์คุณค่า ประโยชน์ หรือข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

๑).....

ตอบ.....

๒).....

ตอบ.....

คำถามประเมินค่า

๑).....

ตอบ.....

ตอนที่ ๔ ให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่อ่าน
(อย่างน้อย ๕ บรรทัด)

.....

.....

.....

.....

.....

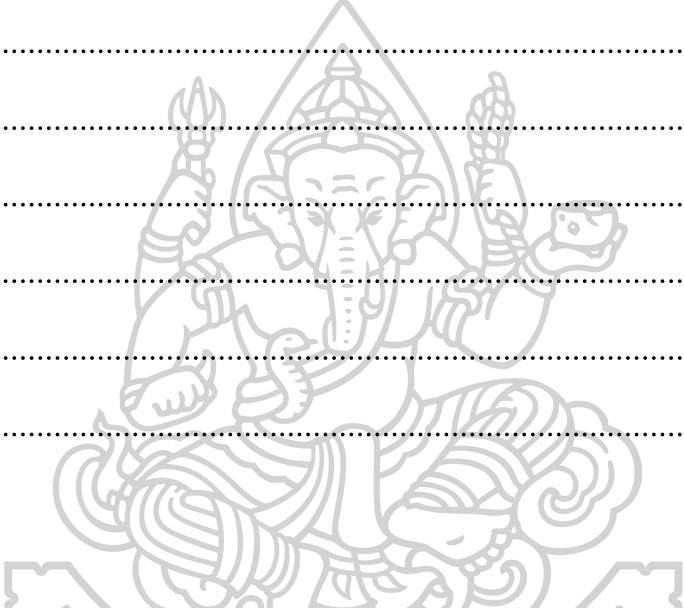
.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามในข้อ 1-2

ภายหลังเมื่อพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวนสิ้นชีพลง พี่น้องต่างแย่งชิงความเป็นใหญ่กัน เพราะพระยาไกรภักดีฯ ไม่ได้มอบความเป็นใหญ่ให้ผู้ใด อาณาประชาราษฎร์ต่างก็แบ่งแยกเป็นพวก เป็นฝ่าย

(ตำนานเมืองศรีสะเกษ)

1. ส่วนวนในข้อใดเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา “อาณาประชาราษฎร์ต่างก็แบ่งแยกเป็นพวก เป็นฝ่าย” (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. น้ำนิ่งไหลลึก
- ข. น้ำหนึ่งใจเดียว
- ค. น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ
- ง. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

2. บุตรธิดาของพระยาไกรภักดีฯ ขาดคุณธรรมในข้อใด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. ความมีวินัย
- ข. ความมีน้ำใจ
- ค. ความสามัคคี
- ง. ความซื่อสัตย์

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3

เจ้าชีชวน (ชีทวน) มีธิดานามว่า เจียงไฉ มีรูปร่างผิวพรรณงดงาม เป็นที่ติดเนื้อต้องใจของ หนุ่มผู้ครองนครทั้งหลาย ท้าวกาพหงส์ลูกชายของเจ้าเมืองกาพหงส์ (เมืองพะนา) ก็มีความคลั่งไคล้ในตัวนาง จึงให้บิดาไปสว่ขอ เจ้าเมืองชีชวนตกลงยินยอมรับหมั้น

(ตำนานบ้านหม้า)

3. การกระทำของท้าวกาพหงส์ ตรงกับส่วนวนในข้อใด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. เข้ารูปเข้ารอย
- ข. เข้าเถื่อนอย่าลืมหำ
- ค. เข้าตามตรอกออกตามประตู
- ง. เข้าเมืองตาหลัว ต้องหลีวตาตาม

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4

ส่วนนางเจียงโตเอาแต่ร้องห่มร้องไห้เพราะจากบ้านมา นางเศร้าโศกมากจึงพูดบ้ายเปียง ว่า
ลืมนสร้อยสังวาล อ้อนวอนท้าวอินทสะเกษขอกลับไปเอาก่อน

(ตำนานบ้านหม้า)

4. จากข้อความนี้ แสดงให้เห็นว่านางเจียงโตเป็นคนอย่างไร (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. เป็นคนเรียบริ่อย
- ข. เป็นคนที่มีจิตใจอ่อนไหว
- ค. เป็นคนใจอ่อน ช่างสงสาร
- ง. เป็นคนมีไหวพริบ รู้จักพูด

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5-6

พระอินทร์จึงตรัสบอกให้วิสุนุกรมลงมายังโลกมนุษย์ วิสุนุกรมมาโลกมนุษย์ วิสุนุกรมจึง
แปลงร่างเป็นแมลงภู่เจาะทะลากลุ่มลำธารให้มีเสียงดัง ส่วนนายพรานจับ กวางป่าไม่ได้จึงมาที่ต้น
ไทรริมลำธารด้วยความเหน็ดเหนื่อย ก็มียหลับไปพักหนึ่ง พอตื่นขึ้นก็ได้ยินเสียงจากลำกู่ นายพราน
ฟังดูช่างไพเราะเพราะพริ้งเหลือเกิน อยากได้เสียงนี้ไปไว้บ้าน

นายพรานให้นั่งฟังอยู่พักหนึ่งจึงเดินตามลำธาร ไปดูเสียงนั้นซึ่งมีเจ็ดเสียงดังนี้ มี จี๊ว เล็ก รอง
เล็ก กลาง รองกลาง ใหญ่ รองใหญ่ นายพรานจึงตัดลำกู่ ลักษณะลำกู่
คล้ายไม้ไผ่แต่ลำเล็กกว่า คือลำเท่านิ้วมือ ถ้าลำโตก็ไม่โตเกินหัวแม่เท้า

นายพรานให้ก็ตัดลำกู่และไม่มาทำตามเสียงที่ได้ยินนั้นดู ตอนแรกเอาไม้ดัดทะลากลำไผ่เป็นเส้น
แล้วตีดูเสียง ก็ไม่เหมือนที่ได้ยิน เอาไม้ลำกู่ทำเป็นเส้นฝอยๆ แล้วลองตีดู เสียงก็ไม่เหมือนที่ได้ยิน
เอาไม้ยาวแค่ศอกตากให้แบนๆ แล้วตีดู เสียงก็ไม่เหมือนที่ได้ยิน เออลำกู่เจาะรูนับทำรูแพเอาเถียดใส่
แล้วเป่าดู เสียงก็ไม่เหมือนกับที่ได้ยินนายพรานให้ก็ทำอยู่ตลอดทั้งวันจนหมดปัญญาความสามารถ

(นิทานเรื่องต้นกำเนิดแคน)

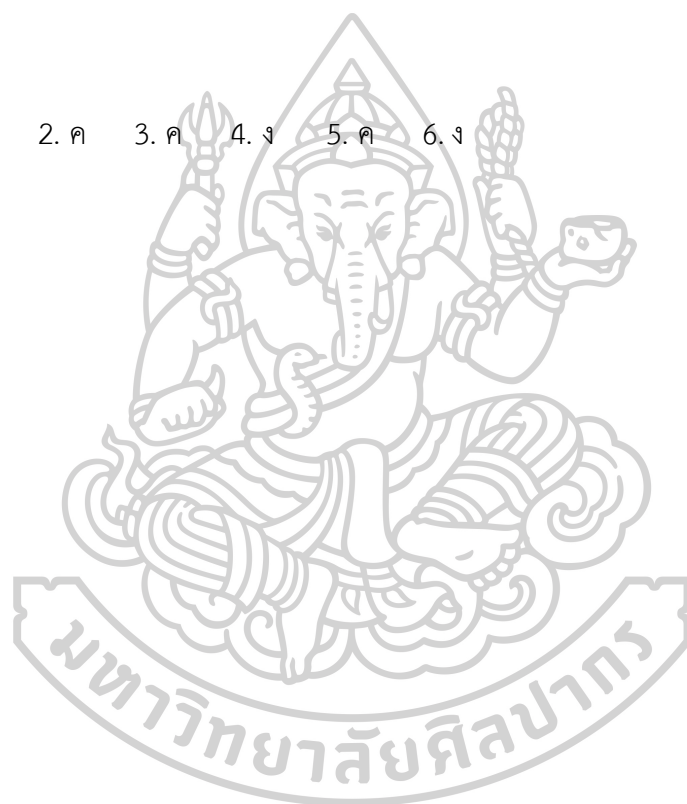
5. ข้อใดเรียงลำดับเครื่องดนตรีที่นายพรานใหญ่สร้างขึ้นได้ถูกต้อง (วิเคราะห์ความสำคัญ)

- ก. เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องตีต เครื่องสี
- ข. เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องตีต
- ค. เครื่องตีต เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า
- ง. เครื่องเป่า เครื่องตีต เครื่องสี เครื่องตี

6. ข้อใดคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเครื่องดนตรีทั้งสี่ประเภทขึ้นบนโลก (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- ก. นายพรานโหดชอบฟังเสียงดนตรี
 - ข. พระอินทร์ต้องการกล่อมเกลาลจิตใจของมนุษย์
 - ค. พระวิศณุกรรมในร่างแมลงภู์เจาะลาภุ่ให้มีเสียงไพเราะ
 - ง. นายพรานโหดต้องการนำเสียงดนตรีที่ได้ยินกลับไปที่บ้าน

เฉลย

1. ข 2. ค 3. ค 4. ง 5. ค 6. ง

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับ
วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	๓	๒	๑
ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน			
๑) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการจัดการเรียนรู้			
๒) ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบตนเองและกลุ่ม			
๓) ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการคิดที่หลากหลาย			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
๔) กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน			
๕) กิจกรรมการเรียนรู้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ			
๖) กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับเนื้อหา			
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
๗) ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น			
๘) ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้มากขึ้น			
๙) ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้มากขึ้น			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

แผนการ จัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	1. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1.00
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	3. เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	1	1	1	1.00
	4. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1.00
	5. การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	1	1	1	1.00
	6. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	7. สำนวนภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
	8. มีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	0.67
	9. เครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน ถูกต้อง เพียงตรง	1	0	1	0.67
	ค่าเฉลี่ย	1.00	0.78	1.00	0.93
2	1. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1.00
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	3. เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	1	1	1	1.00

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
2	4. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1.00
	5. การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	1	1	1	1.00
	8. มีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	0.67
	9. เครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน ถูกต้อง เทียบตรง	1	0	1	0.67
	ค่าเฉลี่ย	1.00	0.78	1.00	0.93
3	1. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1.00
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	3. เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	1	1	1	1.00
	4. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1.00
	5. การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	1	1	1	1.00
	6. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	7. สำนวนภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
	8. มีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	0.67
	9. เครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน ถูกต้อง เทียบตรง	1	0	1	0.67
	ค่าเฉลี่ย	1.00	0.78	1.00	0.93

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
		1	2	3	
4	1. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1.00
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	3. เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	1	1	1	1.00
	4. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1.00
	5. การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	1	1	1	1.00
	6. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	7. สำนวนภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
	8. มีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	0.67
	9. เครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน ถูกต้อง เทียบตรง	1	0	1	0.67
	ค่าเฉลี่ย	1.00	0.78	1.00	0.93
5	1. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1.00
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	3. เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	1	1	1	1.00
	4. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1.00
	5. การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	1	1	1	1.00

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
5	6. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	7. สำนวนภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
	ค่าเฉลี่ย	1.00	0.78	1.00	0.93
6	1. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1.00
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	3. เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	1	1	1	1.00
	4. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1.00
	5. การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	1	1	1	1.00
	6. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00
	7. สำนวนภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
	8. มีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	0	1	0.67
	9. เครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน ถูกต้อง เพียงตรง	1	0	1	0.67
	ค่าเฉลี่ย	1.00	0.78	1.00	0.93

ตารางที่ 12 ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

การประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	0	1	2	0.67
2	1	1	1	3	1.00
3	1	1	1	3	1.00
4	1	1	0	2	0.67
5	1	1	0	2	0.67
6	1	1	1	3	1.00
7	1	1	1	3	1.00
8	1	1	1	3	1.00
9	1	1	1	3	1.00
10	1	1	1	3	1.00
11	1	1	1	3	1.00
12	1	1	1	3	1.00
13	1	1	1	3	1.00
14	0	1	1	2	1.00
15	1	1	1	3	1.00
16	1	1	1	3	1.00
17	1	1	1	3	1.00
18	1	1	1	3	1.00
19	1	1	1	3	1.00
20	1	1	1	3	1.00
21	1	1	1	3	1.00
22	1	1	1	3	1.00
23	1	1	1	3	1.00
24	1	1	1	3	1.00
25	1	1	1	3	1.00

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	1	1	1	3	1.00
27	1	1	1	3	1.00
28	1	1	1	3	1.00
29	1	1	1	3	1.00
30	1	1	1	3	1.00
31	1	0	1	2	0.67
32	1	0	1	2	0.67
33	1	1	1	3	1.00
34	1	1	1	3	1.00
35	1	1	1	3	1.00
36	1	1	1	3	1.00
37	1	1	1	3	1.00
38	1	1	1	3	1.00
39	1	1	1	3	1.00
40	1	1	1	3	1.00
41	1	1	1	3	1.00
42	1	1	1	3	1.00
43	1	1	1	3	1.00
44	1	1	1	3	1.00
45	1	1	1	3	1.00

ตารางที่ 13 ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

ข้อที่	คุณภาพของข้อสอบ			หมายเหตุ
	ค่าความยาก ง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	IOC	
1	0.50	0.33	0.67	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
2	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
3	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
4	0.50	0.00	0.67	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
5	0.83	0.00	0.67	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
6	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
7	0.75	0.50	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
8	0.58	0.17	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
9	0.58	0.50	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
10	0.58	0.17	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
11	1.00	0.00	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
12	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
13	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
14	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
15	0.42	0.50	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
16	0.92	0.17	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
17	0.92	0.17	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
18	0.75	0.17	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
19	0.58	0.50	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
20	0.42	0.50	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
21	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
22	0.58	0.50	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
23	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
24	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
25	0.67	0.67	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
26	0.33	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
27	0.58	0.50	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
28	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
29	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้

ข้อที่	คุณภาพของข้อสอบ			หมายเหตุ
	ค่าความยาก ง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	IOC	
30	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
31	0.33	0.67	0.67	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
32	0.75	0.50	0.67	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
33	0.58	0.50	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
34	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
35	0.42	0.50	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
36	0.75	0.50	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
37	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
38	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
39	0.75	0.50	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
40	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
41	0.33	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
42	0.33	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
43	0.17	0.33	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
44	0.17	0.00	1.00	* ข้อสอบข้อนี้ตัดทิ้ง
45	0.50	0.33	1.00	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้

ตารางที่ 14 ผลการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

การประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย
เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน				
1) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00
2) ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม	1	1	1	1.00
3) ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการคิดที่หลากหลาย	1	1	1	1.00
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
4) กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน	1	1	1	1.00
5) กิจกรรมการเรียนรู้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ	1	1	1	1.00
6) กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับเนื้อหา	1	1	1	1.00
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
7) ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น	1	1	1	1.00
8) ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้มากขึ้น	1	1	1	1.00
9) ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้มากขึ้น	1	1	1	1.00
ค่าเฉลี่ย	1	1	1	1.00

ตารางที่ 15 ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ภาคผนวก จ
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

เลขที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เชิงวิเคราะห์	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	24	29
2	15	20
3	21	25
4	25	30
5	19	24
6	26	28
7	18	23
8	15	20
9	17	22
10	19	23
11	20	29
12	17	22
13	15	20
14	19	23
15	15	20
ค่าเฉลี่ย	19	23.87

ตารางที่ 16 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สิริธร สุขเจริญ
วัน เดือน ปี เกิด	26 มกราคม 2534
สถานที่เกิด	ยโสธร
วุฒิการศึกษา	อักษรศาสตรบัณฑิต (อ.บ.) ภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	395 ถนนศรีสะเกษ ตำบลเมืองเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000

